DÖMSÖDI HÍRNÖK

XVIII. évfolyam 8. szám 2008. augusztus Ára: 150.- Ft

www.domsod.hu

A HELYI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Laczi Pál: Csendélet

Tisztelettel hívjuk és várjuk Önt és kedves családját a 2008. augusztus 20-i rendezvénysorozatra

10.00 óra:

Ökumenikus istentisztelet a dömsödi egyházak részvételével a dömsödi református templom előtti parkban. Ünnepi beszédet mond: **Bencze István** polgármester úr

Ünnepi műsor: A „Szép Dömsödért" emlékplakettek átadása Koszorúzás

15.00 órától – 20.30 óráig

A Kék-Duna Vendéglő udvarán

Zenés, énekes, táncos, show műsor

15.00 Hajdú László tárogatón játszik

15.45 Sápszki Attila és barátai táncdalokat, musicalokat énekelnek

16.30 A Kiskunlacházi Művészeti Iskola társastáncosainak bemutatója

17.00 Jú és Zsú Társulat műsora

19.00 Ócsai Juli operetténekes **Pásztorka Sándor** nótaénekes a Bp TV nótaműsor szerkesztője és rendezője és barátai nóta-operett műsora

21.00 Tűzijáték a Dunaparton!

AKTUÁLIS

Augusztus 20. a legősibb magyar ünnep, Szent István király ünnepe. 1991-ben lett hivatalossá nyilvánítva. Ettől az évtől ünnepeljük méltóképpen a magyarság és a keresztény hit összefonódását Szent István királyunk személye által. Hagyományainkhoz hűen, a dömsödi Nagytemplom előtti parkban ökumenikus istentisztelet keretében tartjuk önkormányzati megemlékezésünket, amelyre tisztelettel hívok minden lakótársamat. Idén is az ünnepség keretében adjuk át az arra érdemeseknek a „Szép Dömsödért" plakettet. Kérem, minél többen tiszteljenek meg jelenlétükkel. Ebben az évben is az Euroship Kft. jóvoltából élvezhetjük a tűzijáték szépségeit. Az ezt megelőző órákat szórakoztató műsor tölti ki a Kék Duna vendéglőben.

Néhány hete részt vehettem egy olyan hajóúton, amelyen az érintett polgármesterek tájékoztatást kaptak az RSD megújítását célzó projektről. Szabó Imre miniszter úr és dr. Ress Sándor vezérigazgató úr előadásukban vázolták az RSD-vel kapcsolatos munkálatok állását. Elmondták, hogy a tervek nagyobbik része már elkészült, és 2009-ben elkezdődhet a tényleges munka. Az a munka, amely elvégzése után – reményeink szerint – olyan minőségű lesz a Soroksári Duna vize, mint harminc-negyven évvel ezelőtt. Maga a projekt több részből tevődik össze. Egyik alapvető feladat a tisztított dél-pesti szennyvíz átvezetése a nagy Dunába, mert most az RSD-be folyik. Erre többféle terv is készült. Még nincs eldöntve, hogy melyik variáció szerint valósul meg az elvezetés, a föld felett, vagy a föld alatt. Ugyanilyen alapvető dolog a part menti ingatlanokon keletkező szennyvíz elvezetése. Ez bennünket is érint, hiszen a hozzánk tartozó üdülőterület csak egy része csatornázott. Az érintett településekkel együtt közös társulás keretében fogunk pályázni az ehhez szükséges pénzeszközökre. A legnagyobb és a leglátványosabb része a projektnek maga a Duna kotrása. Dömsöd térségében ez mintegy 90 centiméter vastag, közel egy millió köbméter iszap megmozgatását jelenti. Már javaslatot tettünk azokra a területekre, amelyeken depózni fogjuk a kiemelt iszapot. Ezúton szeretném jelezni, hogy mivel Dömsöd térségében nem tartalmaz nehézfémet az iszap, így sok mindenre használható (a hozzáértők szerint, még a sovány talaj feljavítására is), kívánságra házhoz is fogjuk szállítani, térítés nélkül. A projektre 35 milliárd forint lett elkülönítve, és nekem most úgy tűnik, hogy ez a pénz erre a célra is lesz felhasználva. Ezt azért muszáj hangsúlyozni, mert az utóbbi évtizedekben már többször nekirugaszkodtak az illetékesek a Duna vízminőségének javítására, de eddig, mire oda került volna a sor, addig mindig elfogyott másra a pénz. A konkrét munkálatok 2009-ben kezdődnek, és a tervek szerint 2013-ig be is kell fejezni. A vízminőség javulásával az RSD partján fekvő települések számára új lehetőségek nyílnak. Dömsöd számára pedig olyan kapaszkodót jelenthet, amely tényleg meghatározó lehet az elkövetkező évtizedeinkre.

Az elmúlt hónapban már írtam néhány mondatot arról, hogy megkezdődtek az előzetes tárgyalások arról, hogy Dömsöd és Apaj iskoláját, óvodáját közös társulás keretei között működtessük. Nos, újabb lépésekkel kerültünk közelebb a közös célunkhoz. Mindkét településen lezajlottak a szülőket és a pedagógusokat tájékoztató értekezletek, és eddig mindenhol egyhangúan támogatták a társulás létrejöttét. Már csak a Pest Megyei Közgyűlés támogatása, és a két képviselő-testület közös döntése szükséges ahhoz, hogy augusztus 15-ével megalakítsuk a társulást.

Folytatás a következő oldalon

Bár ebben a hónapban nem terveztem írni a következőkről, de az aktualitása miatt muszáj ismételten érinteni a közbiztonság kérdését. Mégpedig a gyümölcsérés miatt. Ezekben a hónapokban folyik a zöldségek, gyümölcsök betakarítása. Ez egy nagyon jó dolog, csak az a baj, hogy olyanok is „betakarítanak", akik nem is vetettek. Egyre többen fordulnak hozzánk panaszukkal, szinte sírva, hogy semmire sem való emberek, gátlás nélkül ellopják a kemény munkával megtermelt zöldség-gyümölcs féléjüket. Nincs, aki megvédje őket, kihez forduljanak? Mindenkinek csak azt tudom tanácsolni, hogy fokozott őrzéssel tudják értékeiket megőrizni. Kérjék meg a szomszédokat a figyelésre, és ezt alkalomadtán viszonozzák. Már sokszor hangsúlyoztam, hogy a tolvajok sem lopnának ennyit, ha nem lenne, aki megveszi tőlük a lopott gyümölcsöt. Kik ezek az orgazdák? Erre kéne fényt derítenünk! Ha értesülnek ilyen esetről, azt kérem, jelentsék be.

Befejezésül, ha kissé megkésve is, de köszöntöm az egészségügy dolgozóit, valamint a köztisztviselőket, és köszönöm mindnyájuknak a dömsödi emberekért végzett áldozatos munkájukat.

Bencze István

Önkormányzati Hírek

2008. június 25.

Dömsöd Nagyközség Képviselő-testülete június 25-én megtartotta következő rendes ülését.

Az ülésen elsőként a Petőfi Sándor Oktatási és Művelődési Központ, a nagyközségi könyvtár valamint a Dömsödi Hírnök főszerkesztőjének beszámolóját tárgyalta a képviselő-testület az elmúlt egy évben végzett tevékenységükről. Ezt követték a helyi nevelési-oktatási intézmények, a Nagyközségi Óvoda, a Gróf Széchenyi István Általános Iskola, valamint a Dezső Lajos Alapfokú Művészetoktatási Intézmény beszámolói. A testület valamennyit elfogadta.

Ezt követően módosításra került az önkormányzat és intézményei 2008. évi költségvetéséről szóló 4/2008. (II. 15.) számú rendelet. A módosítás szerint a költségvetés 2008. évi főösszegei a következőképpen alakulnak. Az önkormányzat bevételi és kiadási főösszege 1.102.187.000 Ft, bevételeken belüli hiánya 28.304.000 Ft, míg a kiadásokon belüli céltartaléka 2.060.000 Ft lett.

A képviselő-testület rendeletet alkotott a helyi jelentőségű védett természeti területek védettségének fenntartásáról. A rendeletalkotás alapvető oka, hogy a Petőfi-fa, a Holt-Duna, valamint a Tatár hegyi erdő vettségét kimondó korábbi megyei döntések hatályon kívül kerültek, azonban az önkormányzat saját rendeletével ezen területek védettségét továbbra is fenntarthatja.

Ezután sor került a közterületek használatáról szóló helyi rendelet módosítására is, amely egyrészről egyszerűsíti a közterületfoglalási engedélyek kiadásának eljárását, másrészről összhangba hozza a helyi rendeletet az időközben megváltozott jogszabályokkal.

Az Állami Számvevőszék 2008 májusában ellenőrzést tartott, aminek célja a Dömsöd Nagyközség Önkormányzatát a 2007. évben megillető normatív hozzájárulás és normatív részesedésű személyi jövedelemadó elszámolásának ellenőrzése volt. Az összességében pozitív számvevői jelentést jelen ülésen ismerte meg a képviselő-testület.

A háziorvosi központi ügyeleti ellátás idén január 1-jétől az egészséges egészségügyért társulás keretében működik. A jelenlegi szolgáltatást végző céggel a társulás megbízási szerződése december 30-cal lejár, így szükséges az új szolgáltató kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás kiírása, amiről valamennyi résztvevő településnek döntenie kellett. A képviselő-testület ezért felhatalmazta Bencze István polgármestert a megbízott közbeszerzési szakértő által előkészített ajánlati felhívás jóváhagyására.

A képviselő-testület következő rendes ülését 2008. augusztus 6-án 15 órai kezdettel tartja az OMK-ban. Az ülés nyilvános.

Anyakönyvi hírek

Születtek:

Földvári Gyula – Muszil Magdolna
LIZA

Kiss Zoltán – Szabó Zsuzsanna Szilvia
ZOLTÁN MÁRK

Zsákai Balázs – Kiss Bettina
BALÁZS JUSTIN

Petyovszki Attila – Nagy Judit
PETRA

Móricz Miklós – Nagy Eszter
ATTILA

Őrsi Ferenc – Csepregi Mónika Eszter
GABRIELLA

Házasságot kötött:

Jaksa Csaba – Csaplár Eszter

Elhunytak:

Csákvári Ferenc	44 éves
Kiss Imre	63 éves
Balázs Jánosné Molnár Julianna	63 éves
Kovács Sándorné Orosz Mária	73 éves
Végh Gábor	60 éves
Bulyáki Béla	55 éves
Nagy Gáborné Papp Ilona	87 éves

HÁZIORVOSI RENDELÉS

Felhívjuk a háziorvosi körzetek betegeit, hogy a nyári szabadságok és helyettesítések a következő módon alakulnak:

Július 28 – augusztus 1-jéig dr. Tóth István (helyettesít: dr. Hornyák Edit)
Augusztus 4-8-ig dr. Rókusfalvy Sylvia (helyettesít dr. Tóth István)
Augusztus 4-15-ig dr. Hornyák Edit (helyettesít dr. Tóth István)

I. körzet: Dr. Hornyák Edit Dömsöd, Zrínyi u. 8/b Tel.: (24) 435-103; 20/432-1033
Rendel: hétfő, szerda: 13.00–17.00 óráig
kedd, csütörtök: 07.30–11.00 óráig
péntek: 07.30–11.00 óráig

II. körzet: Dr. Tóth István József Attila u. 8. Tel.: (24) 435-137; 30/9705-250
Rendel: hétfő-péntek: 07.30–11.00 óráig
csütörtök: 16.00–17.00 óráig

III. körzet: Dr. Rókusfalvy Sylvia Zrínyi u. 8/a Tel.: (24) 436-180; 30/9523-588
Rendel: hétfő, szerda: 07.30–11.00 óráig
kedd, csütörtök: 13.00–17.00 óráig
péntek: 07.30–11.00 óráig

Gyermekorvosi rendelő:
Dr. Szakály Ilona Szabadság u. 42.
Tel.: (24) 435-153; 20/9422-698
Rendel: hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 07.30–11.00 óráig
szerda: 13.00–16.30 óráig

Állatorvosi ügyelet

2008. augusztus 2-3.
Dr. Ivanics Ervin
Dömsöd, Tókert u. 2.
Tel.: 06-30-266-3271

2008. augusztus 9-10.
Dr. Fábián Miklós
Kiskunlacháza, Báthory u. 8.
Tel.: 06-30-9611-694

2008. augusztus 16-17.
Ifj. dr. Fábián Miklós
Kiskunlacháza, Báthory u. 8.
Tel.: 06-30-9510-507

2008. augusztus 23-24.
Dr. Bécsi László
Ráckeve, Ady E. u. 48.
Tel.: 06-20-9242-367

2008. augusztus 30-31.
Dr. Guba Sándor
Szigetszentmárton, Bercsényi u. 8.
Tel.: 06-30-265-2515

2008. szeptember 6-7.
Dr. Mészáros János
Kiskunlacháza, Rózsa u. 5.
Tel.: 06-20-9272-366

Háziorvosi ügyelet

Ügyeleti idő: hétfőtől–csütörtökig: 17.00–07.00 óráig; péntek: 12.00–07.00 óráig
Hétvége és ünnepnap: 07.00–07.00 óráig
Ügyelet helye: Ráckeve, Szent István tér 5. (Rendelőintézettel szemben)
Ügyelet telefonszáma: 06/24-385-342

MEGHÍVÓ

Dömsöd Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testülete az üdülők részére
2008. augusztus 13-án szerdán
17.00 órakor
az Oktatási és Művelődési Központban
KÖZMEGHALLGATÁS-t
tart, melyre az érdeklődőket ezúton tisztelettel meghívja.

Közlemény

Az FGSZ Földgázszállító Zártkörűen Működő Részvénytársaság 2008. augusztus 12-én 8 és 20 óra között földgáz-távvezeték rendszerén fáklyázással járó karbantartási munkát végez a lakosság folyamatos gázellátásának érdekében.

Társaságunk **Dömsöd szakaszoló állomáson**, szakembereinek felügyelete mellett végzi a gáz lefúvatását, fáklyázását. A művelet a lakosságot nem veszélyezteti, azonban erős hang- és fényhatással jár.

A környék lakóitól a nyugalmuk megzavarása miatt ezúton is elnézést kérünk.

A munkálatokról a helyszínen lévő szakembereink készséggel adnak tájékoztatást. Megértésüket köszönjük!

FGSZ Zrt.

Dömsödi Hírnök

Felelős szerkesztő: Vass Ilona Györgyi
Felelős kiadó: Dömsöd Nagyközségi Önkormányzat, Bencze István polgármester
Szerkesztőség címe: 2344 Dömsöd, Petőfi tér 6.

Lapzárta: augusztus 20.
Várható megjelenés: szeptember 1.

Az írások elfogadása nem jelenti azok feltétlen megjelentetését!

Rovatvezetők, és az újság megjelenésében közreműködők:
Bábel László, Balázs Csaba, ifj. Balogh László, Béczi János, Bencze István, Burjánné Zsuzsi, Csikós Lászlóné, D. Nagy Judit, dr. Domonkos János, Dulcz Dénes, Gábor Tamás, Gáspár László, Habaczellerné Juhász Judit, Jávorka Józsefné, Kancsár Péter, Kővári Zoltán, Kudar Zsigmondné, Mészáros Pálné, Orbánné Kiss Judit, Orosné Dávid Ildikó, Orosz Lajosné, Richter Gyuláné, dr. Rókusfalvy Sylvia, dr. Siket Péter, Szabó Andrea, Szabó Péter, Szabó Sándor, Tóth István, Varsányi Antal, Vass Ilona Györgyi, dr. Vörös Andrea
Készült 1000 példányban.
Az újság Dömsöd Nagyközségi Önkormányzat támogatásával jelenik meg.

Szedés, tördelés, nyomda: Press+Print Kft. Kiskunlacháza, Gábor Áron u. 2/a

Malom- és raktárépületek Dömsödön és Dabon

Júniusi számunkban megkezdett cikkünket folytatva és befejezve, a Dabon működő malom és az 51-es út mellett elhelyezkedő egykoron olajütőnek készült épület történetét göngyölítjük tovább. Ebben is Kónya Miklós bácsi volt segítségemre, aki profi narrátora a történetnek. Hiteles információt kaptam, az épületek illetve tulajdonviszonyaik tekintetében Gergely Lajos bácsitól és kedves feleségétől, Magduska nénitől!

Tisztelettel köszönöm önzetlen segítségüket!

A dabi árterek nagyon termékenyek voltak!

Területe (termő) sokkal kisebb, mint a dömsödi, de értékesebb is!

A gáton belüli a kukorica, a gát és a Tassi út közötti pedig a gabonatermő része volt a községnek, a Tassi utat övezte a szőlők és gyümölcsök.

A gabonatermő terület adta, hogy malma is létesüljön. Írásos nyoma ugyan nincsen, de az öregek elbeszéléséből tudjuk, hogy az 1800-as években már Dabon is malom működött.

A malom annak idején (elbeszélés szerint) NAGY ISTVÁN birtokához tartozott.

Az emlékezésből úgy tudom, hogy abban az épületben, ahol jelenleg is működik a malom a birtokok feloszlása, ill. tagozódása ellenére is változatlanul működött. A visszanyúló időben az emlékek, mint Kovács malmot emlegetnek, az 1800-as évek végétől az 1900-as évek elejéig. Az 1900-as években a malmot a kor szellemének megfelelően modernizálták. Az 1900-as évek elejéig a mai malom épület magtárként és köves malomként működött.

Az 1910-es évektől a 30-as évekig Kovács malomként működött. Az 1929-es gazdasági válság tönkretette ezt a malmot is. 1937-ben Szikora Sándor és Denke Lukács tulajdonába került fele-fele arányban. A tulajdonképpeni fejlődése ekkor indult meg a malomnak. Azok a régi berendezések, amelyek akkor a malmot képezték, fölváltásra kerültek modern eszközökre. Átalakításra került a malom, használt gépekkel lett felszerelve, de már a mai malomipar követelményeinek megfelelően.

A gazdasági válságból ekkor kezdtünk kilábalni, lehetőség nyílott a fejlesztésre.

A fejlesztés Szikora Sándor nevéhez fűződik. A molnárok egyik legjobbika volt. Szerette a malmot, értett hozzá és modern malmot hozott létre! Így a környék legjobb malma lett.

A gőzgépes hajtást kőszéngázas robbanómotorra cserélték le, így a falusi gyáriparnak tökéletesen megfelelt. Mint vámörlő malom igen jó hírnek örvendett és a környékbeli községekből is nagyon sokan jártak ide. A dabi malomba ekkor, az őrlési szokásoknak megfelelően a környékbeli községekből is nagyon sokan jöttek. Föltették kocsijukra a 3-4 zsák búzát és kora reggel elindultak a malomba. Az őrletők szinte törzsközönség szinten jártak vissza évről évre.

Ezek még a békeévek voltak. Reggel a szekerek elindultak, 8-10, olykor 20 is várakozott az udvarban. Elhozták a gabonájukat őrletni. Szinte vásári hangulat alakult ki, mert a saját gabonájukat fölöntették a molnárral és megvárták míg az elkészült. Az emberek jól ismerték egymást, atyafiságos viszony alakult ki az őrletők és a molnárok között. Míg a malom kerekei mozogtak és őrlődött a búza, a hosszú várakozás alatt előkerült az otthon becsomagolt elemózsia, meg egy flaska bor. Be-benéztek a gazdák a malomba, a molnárok kiszaladtak egy kicsit, kellemes beszélgetés alakult ki közöttük. A molnárokat megkínálták egy-egy jó falattal, amit hoztak magukkal és a borocskát is elfogyasztották. Így lassan elkészült az őrlemény is, a szekerek fogytak, este megállt a malom. Másnap reggel minden elölről kezdődött.

Az 1940-es évek a háború évei voltak. Sok szigorítás jött be, pl. a fejadagrendszer. Minden betűjét pontosan betartottunk, így maradhatott fönn a malom. (220 kg búza volt az egy termelőre jutó évi fejadag, de hát ez kevés volt embernek, állatnak egyaránt.) Ősi magyar szokás szerint megkerestük a kiskaput. Ez úgy nézett ki, hogy a paraszt elhozta reggel a 220 kg búzáját, felőrlésre került, délben hazavitte. Amikor délben jött az őrleményért, hozott újra 220 kg-ot. Ezt letette, a reggelit hazavitte és este elvitte a másikat, amit délben hozott.

Az 1945-ös esztendő a háború végével egy fejlődési szakaszon ment keresztül, mert ekkor a régi szívógázmotort modern diesel motorra cseréltük ki. A malom ebben a formájában, 1950 júniusáig működött, amikor államosításra került és a sorsa is mélypontra jutott.

Az államosítás előtt 1947 és 1949 között mint molnártanonc a molnár képesítést itt szereztem meg. Az államosítás itt ért ebben a malomban.

Az 1950-es év sorsdöntő volt a malmok életében, így ennek a malomnak az életében is. 1950 júniusában államosításra került a malom. A régi tulajdonosok közül nem tartottak meg senkit, a meglévő személyzet azonban maradt.

A pártbizottság által helyeztek a malom élére vállalatvezetőt, aki „természetesen" szakmán kívüli volt. A Pest Megyei Malomipari Egyesülés felügyelete alá tartozó üzem kereskedelmi jelleggel dolgozott tovább. A malom így kb. 2-3 évig dolgozott. Időközben a TSZ-ek szervezése is megindult, a mezőgazdaság átalakulófélben

Folytatás a következő oldalon

volt, gyors volt a tempó (erőszakos is). Így a vélt kedvező eredményeket egyik sem érte el.

Magduska néni (szül. Szikora Mária Magdolna, Szikora Sándor leánya), egész gyermekkorát a malomban töltötte. Így emlékezett édesapjára s a történtekre:

„Sajnos egyértelmű írásos nyoma nem maradt annak, hogy ki és mikor építtette a dabi malmot, mégis kézzel fogható bizonyítékai vannak építtetője kilétéről!

Dabon Nagy István nevéhez fűződik a cselédség felszabadítása. 3 holdat a zsöllérföldből, 1 holdat a legelőből biztosított számukra.

Nagy István Pest vármegye akkori főjegyzőjéről és arról, hogy a kastélya áll, Kiséri Nagy László: Dab község története c. írásában olvashatunk, mely 1935-ben került kiadásra, ebből idézek:

„Az 1800-as években gyönyörű gyümölcsöskertet és faiskolát létesített Hidaskürti Nagy István földesúr, Pest vármegye akkori főjegyzője, mely cselekedetével a fél vármegye gyümölcskultúrájának vetette meg alapját.

Az 1848-49-iki eseményekből csendben ugyan, de kivette a részét. Maguk a márciusi események inkább magát a földesurat késztették a tevékenységre. Még ma is élő jobbágyunokák beszélik a márciusi ünnepek alkalmából a 48-as események helyi vonatkozásait.

A jobbágy sereg robotmunkát végzett, amidőn a földesúr hajdúja kijött hozzájuk, s a földesúr megbízásából így szólt:

- Menjetek el Isten hírével, mert a mai naptól kezdve szabadok vagytok.

A jobbágyok nem hittek az üzenetnek, hanem késő délutánig nyugodtan tovább dolgoztak. Végre is a földesúr személyesen lovagolt ki hozzájuk és hazaparancsolta Őket. Meghagyta őket házuk és földjük további használatában. A munkájuk után pedig rendes napszámot fizetett.”

Dab határában ezeket a földeket a mai napig Zsöllérföldeknek nevezik.

A kastély, melyben élt, a mai „emeletes házak” helyén helyezkedett el. Erre még sokan emlékeznek, hiszen jellegzetes U alakú épület volt, méreteit tekintve is jelentős, olyan vastag gerendákkal mint egy ember dereka!

A kastélyt a saját égetett tégláiból építtette tulajdonosa. Bizonyságul szolgál erre a téglákon fellelhető N. I. monogram, de ugyanezekből az N.I. monogram jelzéssel ellátott téglákból épült a malom épülete is!

A Nagy István féle kastély 1968-69-ben a tűz martaléka lett, kéménytűz ütött ki benne.

(Nagy Istvánné szül.: Szamoskeöy Jolán 1875-ben, a Dabi templom Úrasztalára adományozott terítőt – ezt a terítőt cserélték le épp száz évvel később, 1975-ben.

Ennek az adományozásnak a dátuma is azt bizonyítja, hogy 1875-ben Dabon volt birtokos Nagy István.)

Önnön kezével vetett véget életének, mikor megtudta, hogy felesége hűtlen lett hozzá.

Gyermekei nem lévén, vagyonát kocsisára Kovács Imrére és annak feleségére Dabi Klárára hagyta, aki egyben szakácsnője is volt.

Édesapám Szikora Sándor kiskunmajsai származású. Apját korán elveszítette, ezért sokat segített anyjának kisebb testvérei nevelésébe. Már 12 éves korától inasként dolgozott a malomban, majd 15 évesen segéd lett, 18 évesen pedig szabadult. Az akkori szokás szerint 3 havonként más malomban dolgoztak, ahol bizonyítványt kaptak. Az 1923-as bizonyítványa Kovács Imrétől származik.

Édesapám Szikora Sándor inas éveiből felszabadulva 1915-ben

„BIZONYÍTVÁNY

Alulírott ezennel bizonyítom, hogy Szikora Sándor Kiskunmajsai születésű egyén nálam mint kezdő molnár volt alkalmazva 1923. június 11-től 1925. május 1-ig. Ezen idő alatt teljes szakképességi kiváló szorgalma, erkölcsös magaviselete és feltétlen megbízhatóságával a legteljesebb bizalmamat érdemelte ki.

– Mint elsőrendű szakember

Saját kérelmére történt kilépésének fájlalva adtam neki ezen jól megérdemelt bizonyítvány főmolnári állásához sok szerencsét kívánva

Dab 1925. május 1.

Kovács Imre malomtulajdonos”

Apám 1933-ban vette meg Tasson a malmot. Később ezt eladta, és 1937-ben vette meg a Dabi malmot Kovács Imrétől. Két évig éltünk ott a malom mellett a kastélyban. A fejlesztéshez, hogy a diesel motort el tudják helyezni, az épület végéhez gépházat építtetett. Az iroda helyiségét az épületen kívülre helyezte, ez a mai napig is irodaként működik.

1949-ig (az államosításig) a malom Szikora és Denke néven szerepelt.

Az államosításkor a tulajdonosokat elküldték. Apámat egy év elteltével visszavették, mivel a malom teljesítménye felére csökkent. Rendszeresen újításokat adott be a hatékonyabb termelés elérése érdekében.

A malom leállításáig itt dolgozott. Ezután a berendezéseket elhordták.”

A mezőgazdaság kényszerű átalakítása a malomipar sorvasztását is magával hozta. Mezőgazdaságunk iránya lefelé mutatott. Tetőfokát tulajdonképpen 1953-56-ban érte el, és 1956 pecsételte meg sorsukat.

Innen kezdve a malom is átszervezésre került, tanácsi kezelésbe 1963-ig volt, amikor is bezárásra került. Ezekben az időkben nagyon sok malom, a hellyel-közzel rosszul működő TSZ-ek tulajdonába került, kevés működött malomként közülük. Némelyikből takarmánykeverő üzemet csináltak, legtöbbjük azonban leállításra került.

Az a mezőgazdaság amely a 40-es években a legjobb búzák előállítására volt képes, és a malmok számára a legjobb alapanyagot tudta termelni, világhírű volt.

Ez a világ a szocializmus átszervezésével mind a múlté lett. A jó magyar gabonákat felváltották a világhírű szovjet tudósok által kitenyésztett gabonafajták. Kiszorították a jó magyar gabonáinkat.

Javult a mennyiség, különösen az eredményhirdető táblákon, de sajnos a minőség rovására.

Átvettük mindazt, ami a mi termelési viszonyainknak nem felelt meg, és az irányt keletről határozták meg. Az a virágzó szép mezőgazdaság mind a múlté lett, s fájó szívvel gondolunk vissza rá.

A Dabi malom 1940-ben. Itt még nincs meg az iroda épülete

A dabi malom újraéledése…

1963-ban a malmot leszerelték és a terményforgalmi vállalat kezelésében mint raktár szerepelt. Az 1980-as évek közepén a tanácsok kezelésében lévő volt épület, a tanács által eladásra került. 1984. augusztus 30-án id. Rakszegi Gyula vásárolta meg a volt malomépületet. Amikor a gazdasági lazulás kezdődött, és a kilencvenes évek lehetővé tették hogy újra lehetett indítani a gazdasági életet, ifj. Rakszegi Gyula és Rakszegi László az édesapjuk segítségével majd kölcsönök segítségével újra beüzemelték a dabi malmot.

Nagy kihívás volt ez, de ifj. Rakszegi Gyula malomipari mérnök, jó szervezőképességének, ismeretségének, baráti köreinek segítségével, az egész család összefogásával a régi malom épületét ismét malommá változtatta (üzembe állította).

Rengeteg munkával, lemondással éjt nappallá téve, régi malmok elfekvő gépeiből egy majdnem új malmot varázsolt. Ez a malom a 90-es évek elejétől öregbíti azt a hírnevet, amelyet a régi dabi malom kivívott magának.

Ma ez már nem is malom, hanem egy valóságos gyártelep, amely bekapcsolódva az országos közellátási érhálózatba éli zajos életét, hirdetve azt, hogy a malomipar még ma is életképes és ameddig az emberek kenyeret esznek működésére szükség lesz. Igaz, hogy a száz évvel ezelőtti közel háromezer malomból napjainkra már csak két- háromszáz maradt meg, és a kegyetlen versenyben számuk mára már alig éri el a százat.

Olajütők

A malmászathoz az 1944-es évek után hozzátartozott még az olajütő malmok beállása is. Az állatállomány csökkenése miatt szükség volt zsiradék gyártásra és ezt az olajütő malmok vették át, ezek növényi eredetű zsiradékot termeltek.

Dabon Gergely Lajos és Irázi József által működtetett olajütő volt a legnagyobb kapacitású.

Az olajütő épülete ma is méltósággal áll az 51-főút mentén

A háború után ezek a létesítmények szerves részét képezték a közellátásnak.

Gergely Lajos bácsi így idézi fel azokat az időket: *„Mindig kereskedéssel foglalkoztam, fuvaroztam és jártam az országot. Így boldogultam. Az olajütőt 1945-ben építtettem. Tudomásom szerint jóval kisebbet működtetett az öreg Kovács Karcsi Dabon és az Irázi József a Ságvári utcában. Ezeket kézzel működtették, olyanok voltak mint egy szőlőprés. Én az Irázi Józseffel szövetkeztem, mert nekem volt épületem, meg szállítottam a terményt, Ő meg Csepelről hozott berendezést és beépítette azt. Így működtettük az olajütőt, mígnem 1948-ban bezáratták. Az Irázi elvitte a berendezést, az épületet pedig a Terményforgalmi vállalat használta. Amikor ez megszűnt a TSZ igényelte ki, majd meg is vásárolta és orsózót üzemeltetett benne.”*

A magyar nép életében a gabona és a belőle készült kenyér volt a jelképe a magyar mezőgazdaságnak.

Magyar mondás volt: „Ha kenyér van, minden van!” A gabonát mikor elvetették, már a jövő évre tekintettek. Magyarország sok vidékén egyházi szertartás keretében kérték a Teremtőt, hogy bő termést hozzon a föld. Tavasszal, amikor nőni kezdett a gabona, a népszokásoknak megfelelően szintén Isten áldását kérték a termésre. Betakarításkor is a kenyér, az új kenyér Isten áldásával került az asztalra.

A nép tisztelte a kenyeret, ennek megfelelően nagyon sok népi játék és ceremónia fűződött a kenyér vetéséhez, érleléséhez és bearatásához.

Imáinkat is így fejezzük be: „A mindennapi kenyerünket add meg minékünk ma!”

Miklós bácsi, immár hatvan éve, hogy a malomiparral foglalkozik, és azt mondja, hogy az emlékezés olykor pontatlanságot is takarhat, melyért szíves elnézésüket kéri!

Az elkövetkezendő időszakban a településen fellelhető impozáns, jellegzetes lakóépületeket vesszük számba. Ezekről az építményekről kevés adatunk van, mert túlnyomórészt a századelőn épülhettek. Mégis némi bepillantást nyerhetünk az akkori irányzatokról.

Összeállította: V.I.

Megy a munka, a képen ifj. Gulyás László molnár kocsin tolja a frissen őrölt lisztet

Az felvételeket Fábián Ilona Krisztina készítette

A malom mai épületén jól látható az iroda bővítése

Iskolakezdés V.

Előfordulhat, hogy gyermekünk nehezen boldogul egy-egy erőfeszítést jelentő problémával, gondot jelent számára egy-egy dolog elemzése, a részek egésszé rakosgatása, esetleg egy esemény időrendiségének meglátása.

Ilyenkor fontos, hogy a szülők ösztönző szándékkal segítsék őt.

Pl.: – ha gondolkodsz, sikerül!

– gondolkodj, és akkor sikerülni fog!

Ahhoz azonban, hogy a gondolkodás műveletéig eljusson a gyermek, segítenünk kell, hogy sok-sok tapasztalatot gyűjtsön. Minél több információt szerezzen látás, hallás, tapintás, ízlelés, szaglás és mozgás útján.

PROBLÉMAMEGOLDÓ GONDOLKODÁS FEJLESZTÉSE

Ha engedjük, hogy a gyermek kicsi korától aktívan részt vegyen saját problémáinak megoldásában, akkor iskolakezdésre hozzászokik ahhoz, hogy nagyon sok nehézséget önállóan oldjon meg.

• Mit tehetek? – játék

Elfogyott a kenyér, mit tegyünk?

Hervad a cserépben a virág, mit tegyünk?

Beesik az eső a nyitott ablakon, mit kell tenni?

RÉSZ-EGÉSZ VISZONYA

Az elemzésre gyakran szüksége van egy elsős gyermeknek. Szavakat betűkre bontják, a kiejtetteket hangokra, a szavakban bizonyos hangokat keresnek, írás közben elemeikre bontják a betűket.

Játékok

• Képeslapokat, képeket daraboljunk fel több darabra, majd a gyermeknek össze kell illesztenie. Természetesen először kevesebb darabra (4-6), majd fokozatosan egyre több darabra.

• Mese kockával is jól fejlesztjük a gyermek rész-egész szemléletét.

• Mi hiányzik? (hiányos képeket mutassunk a gyermeknek. Meg kell mondania, mi hiányzik a képről.

IDŐRENDBEN VALÓ TÁJÉKOZODÁS

• Mi volt előbb, mi volt később? (beszélgetés során lehet gyakorolni)

• Tegnap-ma-holnap fogalma

• A hét napjai

• A hónapok nevei

Az óvodában az utóbbi kettőt kis versek segítségével szoktuk megtanítani.

Pl.: „hétfő egy szem makkot leltem,
Kedden délben földbe tettem.
Szerdán este vödröt vettem,
Csütörtökön megöntöztem.
Pénteken csak nézegettem,
Szombaton már büszkélkedtem.
S akár hiszed, akár nem:
Vasárnap az én tölgyfámról,
Annak mind a tíz ágáról
Száz szem makkot leszedtem.”

AKUSZTIKUS (HALLÁSI) FIGYELEM-FEJLESZTŐ JÁTÉKOK

• Figyeltessük meg a gyermekkel a környezet hangjait (járművek, állatok hangjai)

• Különböző anyagból készült tárgyak hangjának megfigyeltetése (papír, fa, üveg)

• „hol ketyeg?” (eldugunk egy órát úgy, hogy lehessen hallani a hangját. A gyermeknek meg kell találni.)

- Folytatjuk -

Madarász Mária óvodapedagógus

Dabi Nap, Dömsödön!

Bődi Endréné, Ica és családja ötlete volt, hogy szervezzenek egy olyan napot, ahol a dabi (és természetesen a dömsödi) családokból kicsik és nagyok egyaránt jól érezhetik magukat.

2008. június 8-ára esett ez a nap, ami a Dabi Sörözőben és a mögötte lévő hatalmas zárt kertben került megrendezésre. Az ötlet annyira tetszett a szervezőknek és a résztvevőknek, hogy először még a rossz idő sem szegte kedvét senkinek. Amikor esett az eső, akkor bebújtunk a sátrak alá és türelmesen megvártuk, míg elvonul a zápor. Utána a kicsik örömére folytatódott az ugrálás a két ugrálóvárban, a haj- és arcfestés, a lufiosztogatás, a szélforgókészítés, lángosevőverseny s fogyott sok finom házi készítésű palancsinta s cseresznye. A nagyobbak megnézhették a rendőrautót belülről, kipróbálhatták a szirénát, ami nagy sikert aratott körükben. A közlekedési TOTO kitöltésével megbizonyosodhattak tudásukról és természetesen a legjobbakat ajándékokkal díjazták a rendőrök.

Miközben a gyerekek játszottak a felnőttek ráértek beszélgetni, ami a mai rohanó világban igazán jólesett. Majd meghallgattuk Angyal Nikolett és Babodi Tibor fergeteges nosztalgiaműsorát és jó kedvvel énekeltük velük az ismerős dalokat.

A csodás délutánnak még lett volna folytatása, de a heves és szűnni nem akaró zivatar végül fedél alá kergetett minket, ahol kicsit szűkösen, de annál jobb hangulatban folyt a tombolahúzás.

Kora este meglepetés-programként egy kis koncert és esti nosztalgiadiszkó váratott magára, de ezeket sajnos el kellett halasztani a nem csituló vihar miatt. Mindezek ellenére, illetve mindezekkel együtt nagyon sokan kérdezték, hogy mikor lesz ilyen program legközelebb, mert a mostanit így is nagyon élvezték!

Azért, hogy ez a délutáni program, az első Dabi Nap, ilyen jól sikerült ezúton mondunk köszönetet az alább felsorolt szervezőknek és támogatóknak:

Baka Miklós, Bélavári Tibor, Bődi Endre és családja, Fabók Ferenc, Faragó Zöldséges, Gyökeres Lajosné, Jarosi István, Juno Diszkont, Kincses István és családja, Korona Sándor, Kósáné Marika, Kovács József, Kovács Sándor, Kovács Zoltánné Papír-Írószer, Madarász Áruház, Még 1000 Év Dömsödért Egyesület, Molnár Vasbiznisz, Nagy Sándorné Juli, Odor Zoltán, Paál István, Rakszegi Gyula, Rogocz Zoltán, Szűcsné Laczi Erika! S köszönjük a lelkes és kitartó résztvevőknek, hogy együtt voltunk!

A tankönyvpiac rendjéről szóló – módosított – 2001. évi XXXVII. törvény 8. §-ának (4)-(6) bekezdése a tankönyvtámogatásról:

Az iskolai tankönyvrendelésnek biztosítania kell, hogy – az iskolától történő tankönyv-kölcsönzés, napköziben, tanulószobában elhelyezett tankönyvek igénybevétele, használt tankönyvek biztosítása, illetőleg tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzbeli támogatás útján – a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő minden olyan tanuló részére, aki

a) tartósan beteg,
b) testi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, autista, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
c) pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar),
d) három- vagy többgyermekes családban él,
e) nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,
f) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

a tankönyvek ingyenesen álljanak rendelkezésre (normatív kedvezmények).

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő – nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

Tájékoztató a tankönyvekről

Az ingyenes tankönyvre jogosultak állami támogatása a 2008/2009. tanévben 11.000 Ft.

Ezeknek a gyerekeknek a tankönyvcsomagját az iskolai könyvtárból kölcsönözhető használt tankönyvekkel egészítjük ki.

Az előző évekhez hasonlóan lehetősége van a szülőnek arra, hogy a használt tankönyvek helyett megvásárolja az új könyveket.

Ingyenességre nem jogosító szempont, ha a szülő egyedülálló.

Kérjük, feltétlenül hozza magával az érvényes határozatot az, aki a rendszeres gyermekvédelmi segély alapján jogosult az ingyenes tankönyvcsomagra. Csak a határozat bemutatása esetén tudjuk biztosítani az ingyenes tankönyveket.

A tankönyvek árusításának várható időpontja:

augusztus 20-a után (plakáton jelezzük majd a pontos időpontot)

Tájékoztató a tankönyvcsomagok várható áráról

5. osztály 14.500 Ft

6. osztály 13.500 Ft

7. osztály 17.000 Ft

8. osztály 16.000 Ft

A fenti árak kiegészülhetnek még a nyelvkönyvek árával:
angol 3.300 Ft
német 3.700 F

Sánta Istvánné
felsős tankönyvfelelős

Az alsós tankönyvcsomagok várható ára:

Első osztályos csomagok: 9.428 Ft
1. d (kislétszámú): 10.328 Ft
2. osztályos csomagok: 7.955 Ft
3. a osztály: 9.664 Ft
3. b: osztály 11.285 Ft
3. c: osztály 10.055 Ft
4. osztályos csomagok
- angol könyvvel: 13.052 Ft
- német könyvvel: 10.055 Ft

A tankönyvárusítás augusztus utolsó hetében lesz. Pontos idejét az iskoláknál és a papírboltban nézhetik meg.

Az évnyitó alsó és felső tagozatnak egységesen szeptember 01-jén reggel 8 órakor a Széchenyi úti iskolában lesz!

Tanszervásár!

DÖMSÖD PAPÍR-ÍRÓSZER BOLTBAN!

1-8. osztályig egységcsomagok!

A/5, A/4 mintás füzetek, tolltartók füzetbox, könyvbox, csomagolóanyagok széles választékával várjuk kedves vásárlóinkat!

Nyitva tartás:
H: 8-12
K-P: 7.30-17
Szo: 7.30-12

2008-ban is túratábor a Börzsönyben

(A jótékony hatású nevelés egyik módja...)

A Kunszentmiklósi Református Kollégium Gyalogösvény szakosztálya, az év folyamán minden hónapban szervez gyalogtúrákat, nyaranta pedig többnapos táborozást!

A 2008-as túratábor résztvevői: Gajdicza László, Kiss Lajos Sándor, Mezős Anna, Fábián János Domokos, Draskóczy Balázs, Fábián Ilona Krisztina, Balázs Krisztina, Szabó Petra Luca és Vass Ilona

A túrák-táborok népszerűsége évek óta töretlen! A szakosztályvezető Draskóczy Balázs tanár úr, nagy hozzáértéssel, körültekintéssel szervezi ezeket az alkalmakat! Célja, hogy minél többen megismerjék eme kevésbé ismert sportág jótékony hatását, mely igen összetett! Játékosan, észrevétlenül szembesülünk a domborzat kialakulásával, a növények gyógyító hatásával és gyakoroljuk az egymáshoz való alkalmazkodás készségét. Mindezt jó levegőn, egészségesés, kellemes testmozgással egybekötve! A résztvevők kor szerinti összetétele túránként változik, de elmondhatom, hogy az 5 évestől a nyugdíjas pedagógusig mozog a skála! Idén nyáron a tavalyihoz hasonlóan, a Börzsönyben került megrendelésre az 5 napos tábor. Szálláshelyünk a Kismarosi Református Gyülekezet vendégháza volt.

Az önellátásra berendezkedő kis csapat rendkívül összehangoltan és fegyelmezetten vette ki részét a mindennapos munkálatokból! Táborvezetőnk, Draskóczy tanár úr és Kiss-Lajos Sándor (túravezető), nemcsak a napi programokat szervezték meg, hanem a napi menüt is ők készítették el!

Az ételek előállításában és a szervírozásban okos és igazságos beosztással a lányok és fiúk egyenlően vették ki részüket. Néhányszor megjegyezték, hogy otthon bizony mosogatógép van, de most mégis szívesen mosogatnak kézzel (megjegyzem, mindig másvalaki törölgetett)! Az előkészítésnél körbeülték az asztalt a gyerekek, és ki-ki sajátos technikával pucolta a krumplit, darabolta a zöldbabot. Eközben hatalmasat nevetgéltek és megjegyezték „ja, én ezt otthon nem szoktam csinálni” csak anya meg ne tudja!

Az egyik telefonbeszélgetést akarva-akaratlan meghallottam! A gyerek beszámolt, hogy paprikás krumpli lesz vacsorára, mire a szülő azt kérdezte: és megeszed? A válasz egyértelmű volt: Hát persze, megkóstolom! Reggelikhez, vacsorákhoz mindig saját készítésű teát fogyasztottunk.

A teák alapanyagát túráink során szedtük össze. Draskóczy tanár úr alapos gyógynövényismerete segítette a gyűjtést, így cickafark, orbáncfű, szurokfű, hársfavirág, szederlevél, menta, fehér lóhere és citromfű is került a főzetekbe!

Gondosan megtervezett útvonalakat jártunk be, s nap-nap után újabb élményekkel gazdagodtunk!

– Megérkezésünk napján, túravezetőink este 9^{30}-kor éjszakai túrára invitáltak bennünket. Az éjszaka sötétjében botorkáló társaságot a kézben-fejen villódzó, imbolygó lámpafények még inkább elandalították, a fakultatív kitérőkről már nem is beszélve! Ez volt a bemelegítő, melyről hajnali 1-kor keveredtünk haza.

– Másnap újult erővel vágtunk neki meghódítani a Nógrádi várromot. Utunk a közeli Csattogó völgyön és Magyarkúton át vezetett. Csapatunk fiú tagjai nagy lelkesedéssel kutatták a geoládákat, melyet később, a hét folyamán többszöri próbálkozás után végül siker koronázott.

A várromról csodálatos panoráma tárult elénk.

Nem csoda! Anonymus szerint a honfoglaló magyarok itt már várat találtak. A körös körül meredek oldalú domb kiválóan védhető, messze szemmel tartható. A történelem viharaiban hol magyar, hol török kézen volt. Végül 1685-ben villámcsapás döntötte romba.

– Pénteken borongós, esős nap virradt reánk. Nem keseregtünk emiatt, mert így alkalmunk nyílt kitölteni túranaplóinkat. Mindenki lázasan számolta az év során szerzett pontjait. A tét nagy, mert akinek megvan az 500 pont, az jogosulttá válik a bronzjelvényes természetjáró fokozat elérésére. Délután már el tudtunk indulni Zebegénybe, ahová a törökmezői turistaház érintésével érkeztünk meg.

– Szombaton kora reggel vágtunk neki a környéknek! Útvonal: Királyrét; Foltán kereszt; Csóványos (938 m); Magosfa; Oltárkő; Nagy-Hideg-hegy; Kóspallag. Táv: 25 km, szintemelkedés: 950 m.

– Vasárnap volt még idő egy kisebb túrára, de a hangsúly már a hazautazáson volt. Miután szálláshelyünket rendbetettük, málháinkkal megcéloztuk a vasútállomást. A vonaton volt idő kiértékelni az elmúlt napok eseményeit, és megbeszélni az augusztusi Tátra-túrát. Ez igazi kihívás lesz!…

Az élet minden területén érnek bennünket ingerek, melyek hatást gyakorolnak tetteinkre, viselkedésünkre.

Pihenő

Szakemberek foglalkoznak a nevelés tudományával. Könyveket írnak róla, felsőoktatásban az előadásokon hallgatják, óvodában képzett pedagógusok alkalmazzák, családjainkban pedig a szülők-nagyszülők ösztönösen nevelik gyermekeiket...

Egyszóval mindenütt találkozunk a neveléssel, melynek módszerei is a legkülönfélébbek! Gondoljuk csak végig, hogy kisgyermekkortól folyamatosan neveljük kicsinyeinket s még felnőttként is szívesen nevelnénk, de már csak a tanácsainkkal óvhatjuk, segíthetjük egymást! Drasztikus, katonás alkalmazásával, a nevelőintézetekben vagy a honvédségnél találkozhatunk!

Hogy aztán kire mi van nagyobb hatással, az egyéni vagy a csoportos nevelés, a szelíd és türelmes vagy a katonás, az az egyéntől függ!

Egy biztos, hogy A MINTA, AZ MINTA! (A minta lehet romboló és negatív, gondoljunk csak egy laza erkölcsű szülőre, nevelőre, galerire. Milyen mintául szolgál? De a minta lehet építő is! Gondoljunk például olyan közegre, ahol az egymás iránti tisztelet, megbecsülés és az engedelmesség a domináns!)

Nem vagyok szakember! Gyermekeimet szülői ösztönösséggel nevelem, óvom, fegyelmezem. Talán nem is adtam volna közre e témával kapcsolatos gondolataimat, ha a velük töltött túratáborozások alkalmával nem ébredek rá arra, hogy milyen jótékony hatásúak! **V.I.**

Kéretik egy kis csend!

Ezzel a felszólítással illette a lakodalmas násznépet a vőfély, mielőtt előadta a megfelelő rigmusát. Sajnos már a lakodalomban sem mindig veszik figyelembe a vendégek a felszólítást. Hozzá vagyunk szokva, hogy a műsorvezető jól kihangosított mikrofonba beszél, és így túlharsogja a jelenlévő közönséget. Ez így van az iskolai ballagásokon, egyéb ünnepségeken, néha még temetésen is.

Most a kihangosításról, a hangos zenéről, a mélysugárzókról kívánnék néhány szót szólni, és kérni azok véleményét, akik ebben a kérdésben valamilyen szinten érintettek. A minap vásárolni mentem (több év kihagyás után) az egyik hipermarketbe. Nos, már belépéskor kellemetlen, monoton, lüktető búgás vette igénybe fülemet, és idegrendszeremet. Ez a hang a „mélynyomóból jött". A zene többi részét csak egészen közelről lehetett hallani. Mikor az egyik elárusító észrevette méltatlankodásomat az aránytalan rossz beállításon, változtatott, és kellemesebbé tette a zenehallgatást.

Sajnos ez nem csak áruházban, hanem minden területen probléma. Elsősorban a házi audió eszközök használata okoz egyes embereknek megoldhatatlan problémát. A mélyhangok egészen másként terjednek szilárd anyagokban, mint a magas hangok. Tehát, ha egy zenét kicsit nagyobb hangerővel hallgatnak, akkor még a harmadik szomszédban is érzékelhető, a ritmus, és a basszus „hangszerek" rezgése. Ugyanilyen problémát jelent az autókba utólagosan beszerelt, túl hangosra állított, mélysugárzók dübörgő hangja.

Még rosszabb a helyzet mikor valaki kéretlenül a szomszéd szórakoztatásáról is gondoskodik. Kirakja a hangszórót az udvarra, és jó hangosra állítja, hogy bent is hallja a zenét.

A ***Falu végén kurta kocsma*** című versében a következőket írja Petőfi:

De a kocsma bezzeg hangos!
Munkálódik a cimbalmos,
A legények kurjongatnak?
Szinte reng belé az ablak.

Bekopognak az ablakon:
Ne zugjatok olyan nagyon,
Azt üzeni az uraság,
Mert lefeküdt, alunni vágy.

Ördög bújjék az uradba,
Te pedig menj a pokolba!...
Húzd rá, cigány, csak azért is,
Ha mindjárt az ingemért is!

Megint jőnek, kopogtatnak:
Csendesebben vigadjanak,
Isten áldja meg kendteket,
Szegény édesanyám beteg.

Feleletet egyik sem ad,
Kihörpentik boraikat,
Végét vetik a zenének
S hazamennek a legények.

Én elsősorban nem az „Uraság" védelmében kívánok szólni. Hanem a beteg édesanyák, a vizsgára készülő tanulók, a magas szellemi koncentrációt igénylő dolgozók, a munkában elfáradt pihenni vágyók nevében szólnék.

Mit lehet tenni? Akkor ne is szórakozzanak a fiatalok? Természetesen nem erről van szó. Az általános emberi jog, hogy mindenki azt csinál amit akar, ameddig ugyanezen jog gyakorlásában nem akadályoz másokat.

A megoldás csak úgy képzelhető el, hogy a kecske is jóllakjon, de a káposzta is megmaradjon.

A helyhez kötött eszközöknél az a megoldás, hogy a mély hangokból kicsit visszavesz a hallgató, a hangerőt olyan erősségűre állítja, hogy ez még a környezetet ne irritálja, este 10 után meg egyáltalán ne szűrődjön ki a hang. Ez elérhető a hangfal alá helyezett gumilappal, vagy a tejesen hangszigetelt helyiséggel (szórakoztató ipar). Esetleg fülhallgatóval.

Járművekben különösen érdekes a dolog, hiszen a jármű hangkibocsátása pontosan előírt! Az úton végigdübörgő jármű, nem csak a környezetét zavarja, hanem balesetveszélyes is! Ezért járműben és lakásban is úgy illene hallgatni a zenét, hogy az másokat ne zavarjon, és káros hatásokat ne gerjesszen.

Nem csak a zene, hanem a munkatevékenység is okozhat kellemetlen hatásokat másoknak. Pl. a rendszeresen vasárnap reggel 6-tól 7-ig fűrészelt tűzifa nem hiszem, hogy több meleget ad, legfeljebb némi bosszúságot a szomszédoknak. Kellemes szomszéd még az igazi barkácsoló, aki szögel, sikítózik nap mint nap.

Újabb szokás az okkal, ok nélkül durrogtatott petárda, tűzijáték. Ez elsősorban az állatokat kergeti az őrületbe, no meg persze a gazdáikat.

Jó szándék kérdése az egész! Azonban, ha nincs jó szándék akkor van törvény és hatóság! Természetesen az lenne a jobb, ha belátnánk mindannyian, hogy viszonylag sűrűn lakunk, és sem zajjal, sem bűzzel sem más egyéb elkerülhető dologgal nem mérgeznénk szomszédaink, polgártársaink életét.

Varsányi Antal

Rendőrségi hírek

Dömsöd területén az eltelt időben két személyi sérüléses baleset történt.

2008. július 05-én 01 óra 10 perc körüli időben egy helyi 27 éves férfi a Simson segédmotor-kerékpárjával a Kossuth Lajos utcán közlekedett a Szabadság utca irányából a Rákóczi utca irányába. Egy enyhén balra ívelő útkanyarulatban letért az út jobb oldalára, egy szegéllyel kiemelt füves részre hajtott, villanyoszlopnak ütközött. A motorost kórházba szállították, előreláthatólag súlyos sérüléseket szenvedett. Az anyagi kár kb. 60.000-Ft.

Az előzetes adataink szerint a segédmotor-kerékpáros a vezetése előtt alkohotl fogyasztott.

Egy 27 éves zalaegerszegi férfi a személygépkocsijával Dömsöd lakott területén közlekedett Tass irányából Budapest felé. 2008. július 12-e kb. 09 óra 55 perc, mikor az út szélén haladó helyi lakos 73 éves segédmotor-kerépárost balról kielőzte, de azzal a lendülettel már be is fordult a Kígyó utcába jobbra. A kanyarodása közben nem biztosított elhaladási elsőbbséget az egyenesen haladó segédmotor-kerékpárosnak, összeütköztek. A segédmotor-kerékpáros előreláthatólag könnyű sérüléseket szenvedett.

Dömsödi bűnügyek…

Június 17-re virradóra a Holló utcában egy elektromos rollert tulajdonítottak el alkalmi lopás módszerével. A Budapest–Kelebia vasútvonalon rendszeresen tapasztalták a nyomozók, hogy a teherszállító vagonokban szállított értékeket ismeretlen tettesek megdézsmálják. A nyomozás során több hűtőszekrény, fagyasztószekrény, egyéb élelmiszer, konzerv került lefoglalásra Kunszentmiklóson. A nyomozás folyik, ha van információjuk, keressék Kajdácsi Imre r. ftzls. urat vagy bármelyik rendőrt. Július 13-ra virradóra az Áchim utcai tehenészeti telepről 1 db 4 hónapos Holstein-fríz üszőborjút loptak el kb. 120.000-Ft.értékben. Július 15-én az esti órákban a Rákóczi úton egy családi ház udvar felőli műanyag tokozású ablakát és redőnyét rongálták meg.

Körözések

Takáts Péter 46 éves Dömsöd, Szabadság u. 97. sz. tartózkodási helyű férfi ellen a Szeghalmi Városi Bíróság adott ki körözést tartás elmulasztása bűncselekmény elkövetése miatt.

Bödő György 55 éves Dömsöd, Középső út 118. sz. alatti lakos ellen a Ráckevei Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya adott ki elfogatóparancsot.

Tyukodi Béla 38 éves Dömsöd, Fürst S. u. 1. sz. alatti lakos ellen a Szentendrei Városi Bíróság adott ki körözést testi sértés bűncselekmény elkövetése miatt.

Információ vagy egyéb adat esetén értesíthetik Romanóczkiné Kenessey Ilona r. tzls. hölgyet a körözési előadót is vagy bármelyik rendőrt.

A Ráckevei Rendőrkapitányság telefonszámai: 06 24 518 680, 06 24 518 690, 06 30 960 0572, 06 20 444 1268

Szabó Sándor r. alezredes

Sajtóközlemény

2008. június 1-jétől augusztus 31-ig, illetve a fővárosban június 1-jétől szeptember 30-ig tartó turisztikai időszakban a hazai és külföldi turisták személy- és vagyonbiztonságának megteremtése, a turistaforgalom nemkívánatos jelenségeinek visszaszorítására – így különösen a bűncselekmények és a szabálysértések kiemelt turisztikai centrumokban, valamint az ország idegenforgalmi szempontból jelentős területein történő megelőzése, felderítése – érdekében fokozott rendőri jelenlétre lehet számítani.

A rendőr-főkapitányságok illetékességi területükön a turisztikai idényben szükség szerint fokozott és összehangolt bűnügyi, ifjúságvédelmi, közrendvédelmi, közlekedés-biztonsági, idegenrendészeti, határrendészeti célú ellenőrzéseket szerveznek, amelynek végrehajtásához igénybe veszik az Országos Idegenforgalmi Bizottság, valamint az illetékes regionális bizottságok helyi szerveinek, valamint a helyi polgárőr szervezetek és egyéb lakossági önvédelmi szervezetek információit és segítségét.

A fővárosból kivezető utakon – kiemelt figyelmet fordítva az autópályákra – a hétvégét megelőző utolsó munkanapon délután, és az azt követő napon délelőtt a Budapestről kifelé haladó forgalom, illetve a hét utolsó munkaszüneti napján délután Budapest irányába haladó forgalom folyamatos áramlásának biztosítására, szükség esetén a forgalomirányításba történő beavatkozás érdekében a szolgálatban lévő állomány létszámát megnövelte a rendőrség.

A rendőri erők létszámának növelésére lehet számítani a Dunakanyar, Szentendre, valamint a jelentős idegenforgalommal érintett egyéb régiókban is.

A Légirendészeti Parancsnokság szolgálati helikopterei a hétvégét megelőző utolsó munkanapon délután a fővárosból kivezető, valamint a hét utolsó munkaszüneti napján a délutáni órákban a fővárosba vezető utak felett lesznek jelen.

A rendőri erők megerősítését a Készenléti Rendőrség állományának igénybevételével, az adott területre történő vezénylésével hajtja végre a rendőrség.

Az említett időszakban várhatóan megnövekedő gépjárműforgalom miatt esetlegesen kialakuló torlódások, közlekedési balesetek miatt a menetidő megnövekedhet, ezért kérjük a gépjárművel útnak indulók türelmét, valamint a balesetek elkerülése végett a fokozottabb figyelmet, körültekintést a közlekedés többi résztvevőjével szemben.

Jó utat és balesetmentes közlekedést kíván az Országos Balesetmegelőzési Bizottság!

II. Magyar-Madjar Törzsi Találkozó

Kurultaj

Kőrösi Csoma Sándor munkája véget ért. Az oly régóta keresett, kutatott, Közép-Ázsiában rekedt madjarokat (ejtsd: magyarokat) megtalálták.

A baskírok, a kazáni tatárok, a közép-ázsiai karakalpakok, a kaukázusi balkárok, krími tatárok és a kazakok eredethagyományai a mai napig szívósan őrzik, hogy egyes nemzetségeik szoros kapcsolatban állnak a magyarsággal.

Ezen mondák sok hasonlatosságot mutatnak a legrégibb magyar mondakinccsel. A mondákban közös az a momentum, hogy valamikor régen a nyugatra költözött „madjarok" vagy „madijarok" népének baskír földön maradt törzseitől származnak. Több török népcsoport, mint például az özbegek, a kirgizek, a türkmenek, az anatóliai törökök a magyarokat testvéreiknek tartják, illetőleg legközelebbi rokonaik közé számítják.

A kazak törzsek egy része nemcsak a magyarországi kunoknak, hanem a magyarságnak is közeli rokonai.

Bíró András Zsolt kutatónak a világon először sikerült egy teljes törzs antropológiai és genetikai felmérését elvégeznie Kazakisztánban, a Torgaj-vidékén. Az SNP-analízis eredmények alapján úgy tűnik, hogy a mai magyarországi lakosság egy részének az ősei és a kazakisztáni madjar populáció ősei között valamikor a múltban (mai történelmi és régészeti tudásunk szerint legalább 1300-1500 évvel ezelőtt) genetikai kapcsolat állt fenn. A magyar történelem során sokan sikertelenül keresték a keleten maradt magyarokat, most sikerült őket meglelni. A genetikai eredmény nagymértékben felülírja a magyarok származásáról eddig vallott elméleteket.

Az eredmények hatására a mintegy négyezer főt számláló kazakisztáni madjar törzs 2007 júliusának elején megtartotta első (modern kori) nagy törzsi gyűlését (kurultaj), ahol a helyi madjarok magyarországi testvéreiket is meghívták.

Bíró András Zsolt és a Baranta Hagyományos Magyar Harcművészetek Szövetségének szervezésében egy 18 fős küldöttség képviselte hazánkat a kurultajon és az azt követő sport- és kulturális eseményeken. (Lásd bővebben: Arany Tarsoly 2008. február – madjar-magyar találkozó.)

2008. augusztus 8-10. között kerül megrendezésre a kazakisztáni madjar törzs és a magyarországi magyarság második találkozója (nagygyűlése). Kunszentmiklós határában, az avar kori feltételezett kagáni sírtól nem messze felállított táborban találkoznak egymással a résztvevők. A mintegy 100 jurtából, történelmi sátorból felépített táborban 500 barantás, 700 egyéb gyalogos hagyományőrző és 150 lovas, lovasíjász jelenik meg.

A rendezvény igazi „nagyközönség" program. A résztvevők bemutatói és az általuk megvalósítandó történelmi életképek mellett számtalan kézműves, vásáros, gyermek foglalkoztató színesíti a programot.

A több mint ezer közreműködővel megvalósuló 3 napos látványos műsort szombat délután valóságos Kurultaj követi, ahol a kazakisztáni madjarok (torgaji magyarok) vezetői, valamint a magyarság vezetői a két testvérnép és a magyarság közös sorsának további kérdéseiről tárgyalnak a nézők és a résztvevők előtt.

Vukics Ferenc őrnagy
Kurultaj szervezőbizottságának elnöke
Baranta – Hagyományos Magyar Harcművészetek Szövetsége Nemzeti Válogatott Szövetségi Kapitány

(Közreadta: Krnájszki Istvánné)

HELYESBÍTÉS

Július havi számunkban tévesen jelent meg a Hal-Víz Napi horgászverseny cikkben a felajánlás! A mondat helyesen:

„Az Energofish Kft. és a Dömsödi Horgász Egyesület jóvoltából minden induló kapott valamilyen díjat, és a verseny után pedig segítettek elfogyasztani az időközben elkészült ételeket."

Ugyancsak a Hal-Víz Napi közreműködők névsora helyesen a következő:

Balassi Bálint Bajtársi Egyesület, „Őszikék" Apaji Nyugdíjas Egyesület, Banya-Klub, JU-ZSU Stúdió, Kincses István, Tóthné Erzsike, Tarrné Zsóka, Korona Éva Nikolett, **Csehiné Orosz Lídia**

Gyulai élmények

Elmesélem, hogy júliusban háromnapos kiránduláson voltunk.
Szombaton kora reggel elmentünk busszal Gyulára.
Vidám hangulatban, nevetgélve, énekelve múlattuk az időt, ahogyan a banya klub 35 fős társasága tud vidámkodni.

Megérkeztünk a gyulai termálfürdőbe. Gyönyörű a fürdő, óriási a park, ahol több medence várt minket. Nagyon elfáradtunk a fürdésbe. Este étteremben vacsoráztunk, utána élőzene szolgáltatta a mulatni szándékozó társaságnak a talpalávalót. Jól szórakoztunk. Énekeltünk, táncoltunk.

Másnap busszal kirándultunk Gyula városába. Fiatal kisbanyáink felmentek a várba, idősebbek a parkban üldögéltünk. Gyönyörködtünk a leírhatatlan szépségű parkban. Kisvonatra ültünk. A városnézés nagy élményt jelentett nekem. Gyönyörű a város. Templomok, szökőkutak, szobrok, szép parkok, szép házak, virágos, tiszta utcák. A cukrászdában megpihentünk, fagyiztunk, többféle finom süteményt ettünk. Adtunk a fogyókúrának. Estig felfedeztük azokat a medencéket, ahol első nap még nem jártunk. Kimerülten ültünk a vacsoránál. Finom vacsora, zene és nagyon szép, meleg nyári este volt.

Kellemesen telt el ez a nap is. Hétfőn a fürdőben voltunk. A hullámmedencében elsodorta a víz a gyengébbeket. Az uszodában versenyt úsztunk. A csúszdákra és a vizibiciklikre a kisbanyáink igyekeztek. A végkimerülésig fáradt társaság esete busszal hazagurult. Elrekedve a hideg üdítőtől és a nótázástól. Hoztuk a szeretteinknek vásárolt ajándékokat. Boldog voltam. Együtt voltak a banyák. Felejthetetlen, sok élménnyel gazdag, szép kiránduláson jártunk. Gondtalan napokat töltöttünk. Jól szervezett programok voltak.

Szerencsére kedves klubvezetőnk, Jutka figyelmes volt, szép ajándékokat vásárolt az itthon maradt klubtagjainknak.

A kirándulást követő összejövetelünkön megtettük azt, amit a szólás is mond – ha én ezt a klubban elmesélem –.
Felidéztük a kirándulás szép élményeit, emlékeit. Vidám hangulat volt, szórakoztunk. Egymást megtisztelve, idősebbek, fiatalok jól elvoltunk. Visszagondolva azt érzem, hogy a tisztelet, a jó akarat, a jószándék, egymás megtisztelése, segítése felejthetetlenné tette ezt a szép kirándulásunkat. Előző nyarakon is elmentünk közösen kirándulni. Most is sikerült. Szeretnénk a jövő nyáron is ezt a hagyományt megtartani.

Kívánok minden banyatársamnak jó erőt és egészséget, hogy jövőre így együtt kirándulhassunk. Ami nagyon fontos, Jutkának, klubunk vezetőjének még ettől is többet, sok türelmet és szeretetet irántunk. Télen legyen megint egy jó banyabálunk, a bevételből fedezhessük a költségeket – a sárkányeresztéshez – !

Fontos, hogy őrizzük, ápoljuk klubunkat. Tisztelettel, tolarenciával éljünk egymás iránt.
A tagjaink többsége idősebb, az élet viharait megélt asszonyok, akik ilyen alkalmak idején feledni tudják gondjaikat, bajaikat.

Minden olvasónak, dömsödi lakosnak jó erőt és egészséget kívánok.

Tisztelettel:

Tóth Istvánné

Mátrix Oktatási Központ

NYÁRI FRISSÍTŐ ÁRESŐ A MÁTRIXBAN!

Most minden képzésünkre akciós áron jelentkezhet!

Képzési ajánlatunk:
– 8 osztályra épülő: ECDL, panziós- falusi vendéglátó, kőműves, pincér, bolti eladó, kereskedő-boltvezető, műkőrömépítő, irodai asszisztens.
– Érettségire épülő: logisztikai ügyintéző, gyógy-masszőr, szoftveüzemeltető, TB ügyintéző, gazdasági informatikus.

Érdeklődjön távoktatásos és Új Pálya képzéseink iránt is!

Új lehetőségek a Mátrix Könyvesboltban:

– Internezés 150 Ft/fél óra
– Papír- írószer értékesítés

INFORMÁCIÓ:
Mátrix Oktatási Központ, 6090 Kunszentmiklós, Bankos K.u .5.
Tel./fax 76/550-220, 76/352-427 www.matrixoktatas.hu
2344 Dömsöd, Kossuth l u. 87. 06-24/435-343

Kiadó-eladó

DÖMSÖDÖN A HORVÁTH-KERTBEN
évek óta működő, kialakult vendégkörrel rendelkező FODRÁSZÜZLET, augusztusi átalakítás után (nyitás: kb. szeptember)
ELADÓ VAGY HOSSZÚ TÁVRA BÉRBEADÓ!

Érdeklődni:
06-20-9-722-311

PROGRAMOK AZ OMK-BAN

ÁLLANDÓ PROGRAMOK
Dömsöd múltjából állandó helytörténeti kiállítás a könyvtárban Kovács László tanító úr gyűjteményéből. Nyitva tartás a könyvtári nyitvatartási rend szerint.

ENERGIATORNA
Az egészséges életmód jegyében, szerdánként 19.00 órától.
Vezeti: Oprea Arthúr Mihály

MUSICA NOSTRA NŐI KAR PRÓBÁI
Péntekenként 18.00 órától a Széchenyi úti Általános Iskolában

NYUGDÍJAS KLUB
Kéthetente kedden (páros héten).
Vezeti: Ferenczi Lászlóné

SZÍNJÁTSZÓ KÖR
Keddenként az Iringó Színjátszó Kör próbái 18.00 órakor.
Vezeti: Feketéné Párkányi Éva

KIÁLLÍTÁS
Óvodások és iskolások alkotásainak bemutatója az OMK előterében.

FELHÍVÁS KIÁLLÍTÁSRA
Iparosok, vállalkozók tevékenységét bemutató kiállításra hívunk minden vállalkozó kedvű bemutatkozót.

BANYA KLUB
Kéthetente hétfőnként 18.00-tól

(Az aktuális programok a művelődési központ hirdetőtábláján kifüggesztve, ill. Dömsöd község honlapján megtalálhatók.)

TÁJÉKOZTATÓ

Tájékoztatjuk az üdülőterületen lévő ingatlantulajdonosokat, hogy az üdülőterületen a következő

ZÖLDJÁRAT időpontja: 2008. augusztus 29. csütörtök.

Találtam egy képet...

Ezt a felvételt Szekeres Lajos kedves olvasónk bocsátotta rendelkezésünkre

A felvétel 1942 nyarán készült a Szőnyi iskola udvarán, melyet a Szőnyiék legidősebb leánya, Margit készített.

A polgári képzés itt folyt és Kunszentmiklósra jártunk át vizsgázni. Az egyes osztályok korok szerinti összetétele vegyes volt.

A képen balról: Szőnyi Márta I. o.; Szőnyi Mária; Kovács Emília III. o.; Sass Margit III.o.; Kónya Margit IV.o.; Szikora Mária Magdolna III.o.;

A fiúk balról: Krizsa Tibor III.o.; Szekeres Lajos IV. o.

Minden felvétel egyedülálló, bizonyos szempontból, így a következő is, hiszen nemigen fogtak be teheneket szekér elé. Ezt a fotót Laczi Gáborné Mariska nénitől kaptunk leközlésre.

A felvétel 1956 augusztusában készült.

A képen édesapja Gyöngyösi Péter hajtja egyes fogatát. A szekéren a gyerekek közt Gyöngyösi Ilona is rajta ül.

A felvételeket köszönjük és továbbra is várjuk értékes féltve őrzött emlékeiket, hogy megoszthassuk azokat másokkal!

-V.I.-

A festő és Dömsöd...

(Edvi Illés Aladárral kapcsolatos, személyes emlékeket idéznek fel Dömsöd lakosai közül néhányan...)

Ebben az évben kerek 50 esztendeje, hogy eltávozott a földi létről Edvi Illés Aladár, festőművész. Júniusi számunkban erről emlékeztünk meg, és kértük, hogy aki valamilyen információval rendelkezik ebben a témában, ossza meg velünk!

Tóth Pista bácsi, Dömsöd legidősebb pedagógusa meséli a következőket:

„A kitelepítés után, ahogy ide került Edvi Illés Aladár, a Bethlendi tanítóval volt közelebbi kapcsolatban, mert már korábbról ismerték egymást. Sokat járt a határban különböző helyekre, és mindig én vittem Őt kocsival. Gyakran megesett, hogy nem oda jutottunk ahová indultunk, mert meglátott valamit és azon nyomban meg kellett állni. Egy alkalommal azt mondta nekem:

– Pista! Felfedeztem Dömsödben az oázist!

Tetszett neki az itteni táj és nagyon szerette az állatokat is. Nagyon sok ilyen jellegű képet festett."

Laczi Gáborné, Gyöngyösi Mária így idézett:

„Fiatalasszonyi emlékeim között van E.I.A. is. Fehér szakállával, fehér kalapban festőállvánnyal, hol itt, hol ott láthattuk a faluban. Sokat láttam munka közben is. Édesapám házánál gyakran megfordult. A „Munka közben" fényképen, is szüleim folyosóján készített vázlatot a kutyánkról, de lefestette kedvenc tehenünket is. Mikor elkészült vele látta, hogy apámnak nagyon tetszik és azt mondta: Legyen a Gazduramé!

A fényképen Édesapám két borjúval és kedvenc tehenünkkel, melynek neve Pirók volt

Egy alkalommal megkért engem is, hogy egy utcarészletnél legyek modell. Elmondta, hogy milyen ruhában legyek és fatalicskát kellett tolnom. Kért, hogy hajoljak előre, mint aki nagy terhet tol.

Szeretettel gondolok rá!"

Kovács Lajosné Margó néni a következőket mesélte:

„A csoportommal gyakran sétálgattunk a Duna-parton, kémlelve a természet szépségeit. A művész úr is ott festegetett és megkérdeztem tőle, hogy a gyerekek megnézhetnék-e, hogy mit csinál? Természetesen megengedte.

Gyermekeim akkor nagyon jól tudtak viselkedni és elvonultunk mögötte egyszer, kétszer és a kis óvodások így nyerhettek bepillantást munkájába.

Az akkori óvoda mellett lévő (ma konyhaként működő) épületet is sokszor festegette, mert az valamikor a Hajósok istállója volt."

Tóth István nyugdíjas mezőgazdász a következő sorokat írta a júniusi Hírnök hasábjain megjelent kérésre reagálva:

„Nagy örömmel és nosztalgiával olvastam e sorokat és nézem az Ő művészien egyszerű, de nagyon élethűen megalkotott képeit, melyek a falusi paraszti életet ábrázolják.

Nekem is van egy kis történetem a művész munkájával, alkotásával kapcsolatban. Az idősebb emberek, lakótársak, gazdálkodók talán még emlékeznek rá, hogy a nagyüzemi mezőgazdaság kialakulása előtt a dömsödi gazdák is a kalászos gabonát a házakhoz, a szérűskertekbe hordták be, asztagba rakták, és házról-házra járt a cséplőgép, elcsépelte a kévébe kötött termést. Nehéz, fáradságos munka volt ez. A nyári nagy melegben és porban dolgoztak kora reggeltől késő estig a cséplő csapat tagjai. E sorok írójának is korán kellett kezdeni a gazdálkodást az általános iskola elvégzése után, (1951 után) önállóan gazdálkodtam 6-8 hold földön. Az 1950-es évek közepén, pontosan már nem emlékszem az évre, a mi udvarunkban ment a cséplőgép, és jött a festőművész és lefestette a cséplőgépet illetve a cséplést. Én mint fiatalember nagy kíváncsisággal figyeltem, hogy milyen élethűen örökíti meg ezt a nehéz, de nagyon fontos munkát. Sajnos, nem ismertem a művész urat közelebbről, de arra nagyon emlékszem, hogy nagyon barátságos és jó szándékú ember volt. Mielőtt elkezdte a festést bemutatkozott, és elbeszélgetett idős nagyanyámmal és velem is. Nem tudom, hogy hova került a cséplésről készült kép, de jó volna meglátni!"

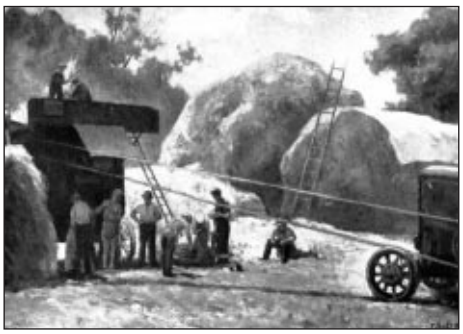

Cséplés Dömsödön. A kép illusztráció. Sajnos csak feltételezhetjük, hogy a szövegben leírt képről van szó

Ezúton is köszönjük mindazoknak, akik emlékeiket e témában megosztották velünk!

Összeállította: V.I.

A labdarúgás helyzete Dömsödön

Akármennyire divat manapság a labdarúgókat szidni, mégis a legnépszerűbb sportág szinte az egész világon. Dömsöd ma nem dicsekedhet a labdarúgás terén kimagasló eredményekkel. Csapatunk kiesett a megyei első osztályból. Tragédia-e ez a helyzet? Attól függ honnan nézzük. Ha azt vesszük, hogy a közeli város Ráckeve, hosszú évek óta a megyei másodosztályban szerepel, a középiskolával rendelkező nagyobb község Kiskunlacháza épen most esett ki ugyanonnan, akkor azt mondhatjuk, hogy nem tragédia. Ha az egyesület helyzetét nézzük, akkor az már közelebb áll a tragikushoz. Elsősorban a pénzhiány ami a legnagyobb problémát okozza. Az önkormányzat a létesítmény fenntartásában vállalt szerepet. Ahhoz azonban, hogy bajnokságban szerepelhessen a csapat, jelentős pénz is szükséges. Nevezési díj, orvosi vizsgálatok költsége, pályahitelesítési díj, játékvezetői díj, utazás, mezek, cipők, hogy csak a legfontosabbakat említsem. Ezt a szükséges összeget egy klubnál a vagy egy tulajdonos vállalja magára, vagy az egyesület pártoló tagsága adja össze, illetve szponzorok egészítik ki. Rendkívüli áldozatot hoztak az utóbbi évek elnökei, akik nagy összeggel járultak hozzá az egyesület fenntartásához. Ma Dömsödön úgy tűnik a jelenlegi támogatókon kívül, nincs 50 ember, aki havi 2000 Ft-ot áldozna erre a célra. Ekkora összeggel már esély lenne, hogy a csapat alapvető anyagi problémái megoldódjanak.

Nagy kár lenne, ha nem tudna elindulni a felnőtt csapat a bajnokságban, mert nem csak egy a 20-as évektől kisebb megszakítással élő hagyomány szakadna meg, hanem a létesítmény állaga is veszélybe kerülne igazi gazda nélkül, és annak a kb. 70 fiatalnak a sportolási lehetősége is beszűkülne, akik rendszeresen mozogtak a pályán, és időnként dicsőséget szereztek községünknek.

Kérem a sportot, futballt szerető közönséget támogassa az egyesület fennmaradásáért áldozatot hozó vezetést, egy szebb jövő reményében. Felajánlásával Kovács Ferenc elnököt keresse.

Nagy kár lenne, ha hagynánk veszni ezt a hagyományos sportolási, szórakozási lehetőséget.

Varsányi Antal

Keresztyén élet

A tükör

„Mint a vízben egyik orca a másikat megmutatja, úgy egyik ember szíve a másikat." (Péld 27,19)

A budapesti Vidám Parkban volt egy ún. elvarázsolt kastély, melynek termeiben különböző, gyakran ijesztő meglepetések várták az embert. Valószínűleg most is létezik. Én annak idején, diákkoromban fordultam meg ott egyszer, s a legnagyobb hatással az a szoba volt rám, amelyiknek minden fala tiszta tükörből készült. Bárhova nézett az ember, mindenütt magát pillantotta meg.

Alapigénkben az van megírva, hogy ilyen tükör a világ is, amelyikben élünk, az a környezet, amely körülvesz bennünket. Vizsgáljuk meg most ezt az érdekes igét.

1. Mindenekelőtt azt kell megértenünk, hogy emberi természetünk egyik alapvető tulajdonságáról van itt szó. A tudomány szerint a különböző testek különböző módon viselkednek a fénynyel szemben. Némelyik „lenyeli" a fényt, a másik „visszaveri". Mi emberek azokhoz az anyagokhoz hasonlítunk, amelyek visszaverik a fényt. Más szóval ez azt jelenti, hogy nem vagyunk képesek lenyelni a bennünket érő hatásokat, hanem visszatükrözzük őket. Pl. ha haragszik ránk valaki, akkor azt valami módon viszonozzuk: mi is haragra gerjedünk vagy bosszút állunk.

Azt kell tehát mondanunk, hogy tükör az ember szíve. Ha pedig így van, akkor ebből egy másik súlyos igazság következik, mégpedig az, hogy a körülöttünk levő világ nem egyéb, mint a mi tükörképünk. Még egyszerűbben: olyan a világ, amilyenek mi vagyunk. A feleségem vagy férjem, a családom, a barátaim, a gyülekezetem, a hazám mind-mind olyan, amilyen én vagyok.

Egy kissé merész dolognak tűnik ezt az igazságot még tovább mélyíteni, de ne féljünk tőle. Azt mondom, hogy rossz a világ? Igen. De az én bűnös szívemet sugározza vissza. Azt mondom, hogy az emberekben nincs szeretet? Lehet. De az emberek az én közönyömet és ridegségemet verik vissza.

Persze, mi éppen fordítva szoktuk látni a világot. Mennyire más a világ, mint én – szoktuk mondogatni. Ha mindenki olyan volna, mint én, akkor semmi baj sem volna ezen a szerencsétlen földön. Pedig éppen az a baj, hogy olyan a világ, amilyen én vagyok, mert engem tükröz vissza.

Jómúltkor az egyik rokoni családban az apa keményen megbüntette a fiát. Amikor már kezdett túlmenni haragjában a megengedett határon, rászólt a felesége: Hagyd már azt a gyereket, hiszen éppen olyan, mint te vagy. Valóban: a maga rossz tulajdonságát verte ez az apa a gyermekében. És hányszor megtörténik ez! Leghamarabb azt a bűnt vesszük észre az emberekben, ami bennünk is megvan, talán még nagyobb mértékben, mint abban a másikban. Tulajdonképpen másokban mindig magunkat gyűlöljük, a magunk vétkeit vetjük meg.

Mindebből az következik, hogy végtelenül fontos az, hogy én milyen vagyok. Hiszen olyan a világ, amilyen én vagyok. Ha azt akarom, hogy jobb legyen, először magamnak kell jobbnak lennem. Ha azt akarom, hogy a világban legyen több szeretet, több jóság, több türelem, akkor nekem kell jobban szeretnem, többet adnom és többet megbocsátanom. Ha én meg nem változom, semmi sem változik meg – mondotta egy szentéletű ember. Meg kell próbálnunk. Egy csapásra természetesen sem mi magunk, sem a világ nem fog megváltozni. De elkezdhetjük egy mosollyal, egy jó szóval. És a mosolyunk vissza fog tükröződni valakinek az arcán. Mert az a csodálatos, hogy nem mindig onnan verődik vissza a fény, ahova kisugároztuk, de visszaverődik.

2. Mindez azonban csak az igazság egyik oldala. Igénkben is pontosan így van: „egyik orca a másikat". Lássuk hát most a másikat.

Nemcsak a másik ember szíve tükör, hanem az enyém is, abban is visszaverődik minden. Ha tehát az imént azt mondtuk, hogy a világ olyan, amilyen én vagyok, most azt kell mondanunk, hogy én is olyan vagyok, mint a világ. Milyen hétköznapi, ismerős igazság is ez! Hazajön a kisgyerek és egyszercsak elkezd káromkodni. Hogyan, hiszen itthon sohasem hallott trágár szót! Igen, de hallott a barátaitól és most visszaveri a lelke. Ez éppen a mi családunkban történt meg egyik kisfiunkkal, amikor hazajött első nap az óvodából. Hazajön a férfi a munkából tele keserűséggel. Hogyan, hiszen olyan vidáman ment el! Igen, de valaki rajta töltötte ki a dühét, és ő most azt tükrözi vissza. Ez a visszatükrözése a körülöttünk lévő világnak elmehet a legsötétebb bűnökig és bukásokig is.

Mit lehet itt csinálni? Ha egyik ember szíve csakugyan ilyen hűen tükrözi a másikat, akkor ezen alig lehet változtatni – mondhatná valaki. De igenis lehet!

A 2. Korinthusi levélben Pál apostol arról ír, hogy annak idején, amikor Mózes lejött a Sinai hegyről, ahol 40 napig volt együtt az Úrral, annyira fénylett az arca, hogy Izráel fiai nem tudtak rátekinteni, ezért leplet tett az arcára. „Mi pedig az Úrnak (Jézusnak) dicsőségét mindnyájan fedetlen arccal szemlélvén, ugyanazon ábrázatra elváltozunk, dicsőségről dicsőségre, úgy mint az Úrnak Lelkétől" – mondja Pál. (3,6-18) A keresztyén élet egyik nagy titkát tárja itt elénk. A keresztyén embert ugyanis az teszi igazán keresztyénné, hogy Jézust szemléli, s miközben Őt nézi, aközben átváltozik dicsőségről dicsőségre, vagyis hasonlóvá válik Jézushoz.

Mit jelent ez – egészen gyakorlatiasan?

Először azt, hogy a hívő ember nem néz, vagy pontosabban nem lát – és nem hall – meg mindent. Nem azért, mert vak, hanem azért, mert nem akar mindent meglátni. Lehet, hogy nagyon is a húsába mar a vele szemben elkövetett igazságtalanság, vagy nagyon is fáj szívének a gyűlölet, de úgy tesz, mintha nem történt volna semmi. Ezzel eléri azt a nagyon jó dolgot, hogy a rossz hatások nem törnek be a szívébe, s így azokat nem is tükrözheti vissza.

Viszont annál inkább kinyitja a szemét az Úr felé. Nézi, szemléli Jézus életét az evangéliumokban. Hogyan forgolódott Ő az emberek között, hogyan szeretett, milyen volt beszéde? Különösen figyelemmel kíséri azt, hogy bánt Jézus ellenfeleivel, tehát Jézus szenvedésútja, keresztje mindennél fontosabb példa számára. Mert természetesen ennek a szemlélődésnek az a célja, hogy mindenben Jézus példáját kövesse. Úgy is mondhatjuk, hogy a Krisztus hatásának teszi ki a lelkét. Rá csak az gyakorol benyomást, amit Jézus tett és mondott. Így eléri azt, hogy szívének a tükre Jézus arcát – jellemét – tükrözi vissza.

Mindeközben pedig nagy átalakulás megy végbe a hívő emberben. Megváltozik az egész ember. Ahogy Pál mondja: „Elváltozunk". Mivel csak tiszta hatások érik Jézus részéről, ő is egyre inkább csak tiszta hatásokat tud kisugározni mások felé. Ez a keresztyén élet átalakító ereje a világban. Nem ő alakul a világ szerint, hanem ő alakítja át a világot Krisztus szerint.

Ismertem és ismerek ilyen keresztyén embereket. Az egyiket megkérdeztem egyszer: Hogyan tudja ezt csinálni? Így felelt: „Úgy, hogy mindig csak Krisztusra nézek" – Ezt mindnyájan megtehetjük. Isten Szentlelke hatalmas segítséget nyújt nekünk ebben.

Szabó Imre nyug. lelkipásztor

Köszönetnyilvánítás

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy 2008. július 3-án utolsó útjára kísértük

KISS IMRÉT
(tűzoltókészülékest)

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik részt vettek a szertartáson, elhelyezték a megemlékezés virágait és együtt éreztek velünk.

A gyászoló család

Köszönetnyilvánítás

Köszönjük mindazoknak, akik együttérzésüket fejezték ki

NAGY GÁBORNÉ SZ. PAPP ILONA,

édesanyánk, nagyanyánk, dédanyánk elhunyta alkalmából.

Bernáthné Nagy Ágnes és cs.
Nagy Gáborné és cs.

Exkluzív

Kancsár Péter rovata

Kedves Olvasók!

Ezúttal két kiadó újdonságaiból válogattam Önöknek, mindenféle műfaj szerelmesei találhatnak kedvükre valót.

Köszönet az összeállításhoz nyújtott segítségért: Pető Zita, Harmathné Rozsár Zsuzsi, Cseke Viki.

Minden dömsödi lakosnak ezúton kívánok még további szép nyarat!

Hubay Jenő:

A neves szerző hegedűdarabjait bemutató sorozat 11. darabja is igazi csemege a komolyzene szerelmeseinek. A CD-n szereplő művek többsége „poéma" azaz zenei költemény, melyet Szecsődi Ferenc hegedű- és Kassai István zongoraművész tolmácsolásában hallhatunk a korongon.

Tomasso Giordani:

A nápolyi születésű szerző Johann Christian bach kortársa volt. A KRITIKUSOK KÜLÖNÖSEN GAZDAG DALLAMI INVENCIÓJÁT, KIVÁLÓ HANGSZÍNÉRZÉKÉT ÉS BIZTOS FORMAKEZELÉSÉT ÉRTÉKELTÉK NAGYRA.

A lemez magyar zenészei: Kaczander Orsolya fuvolán, Bársony Péter – mélyhegedűn, Szabó Péter – gordonkán játszanak.

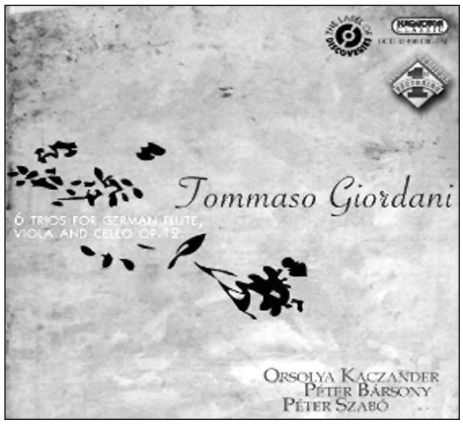

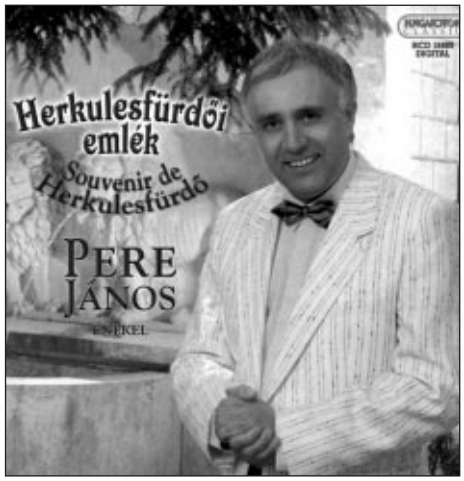

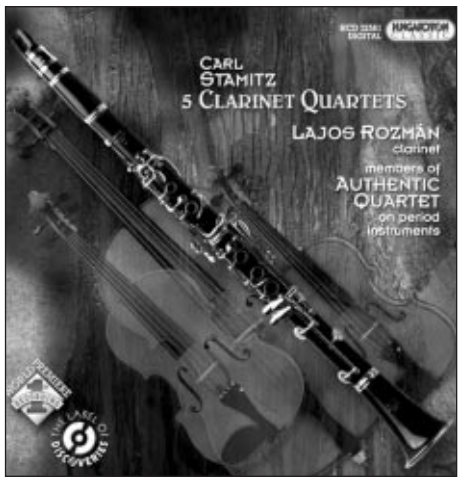

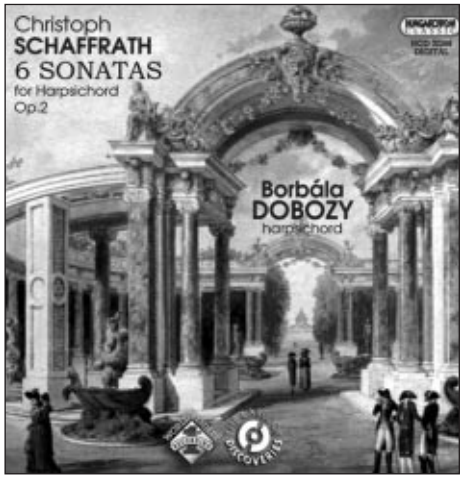

Komonyi Zsuzsa:

A méltán nagy népszerűségnek örvendő „modern táncdalénekesnő" nemrégiben új albummal örvendeztette meg a közönséget, ami különösen annak a korosztálynak lehet kedves, akik szívesen hallgatják a 80-as évek slágereit – esetleg új köntösben is! Ami egyáltalán nem ártott a már ismert slágereknek, sőt Zsuzsa egyéni előadásmódja nagyon jól elfeledteti a hallgatóval, vajon ki énekli eredetiben. Ha ez volt a szándék, hát sikerült. Nem is beszélve a nagyon jó hangszerelésről, ami Sihell Ferenc, alias Ferry keze nyomát dicséri az album címadó dalával együtt, ami egy nagyon szép szerzemény.

És hogy melyek azok a dalok, amelyeket ilyen nagyszerű előadásban hallgathatunk újra? Banális történet Zoltán Erikától, Így vagy úgy, Talán, Csepregi Évától, Van ilyen lány, Mikor emlékül írtál egy dalt Szűcs Judittól és egy számomra nagy meglepetés, az 1988-as Interpop fesztiválon fellépő Kabalababa, Te vagy a mennyország című száma. Rovatomban nemsokára olvashatják az énekesnővel készített interjúmat.

Neoton: Magánügyek

A most megjelent 1985-ben készült lemez egyik apropója lehet hogy ismét Nyár van, ami azóta is az egyik legsikeresebb szerzeménye a csapatnak. De a korongon újra hallhatjuk a Halley, a Végtelen játék és az Újra Itt Vagyok című dalokat is.

Parkok, kertek, szép fasorok Dömsödön III.

Júlia Szujkó-Lacza

A katolikus templom kertje

Helyrajzi sz.: 638
Területe: 1402 m²
Alak: négyzet, a délnyugati sarkon beszögeléssel

A neogót stílusú katolikus templom is a Szabadság út mellett épült, 1928-ban. Bejáratához akkor gömbakácokat ültettek, amelyek mára már kiöregedtek. Korábban a kertben egy vályogház állt, amelyet elbontottak, anyagát helyben terítették szét. Kertépítés szempontjából ez a talaj kedvezőtlen, felülete azonban mégis fedett.

A kert legidősebb fái a hármas csoportban álló lucfenyők (Picea abies), amelyeket Csernák Pál plébános ültetett. (Korábban, a kb. kétszáz éve divatba jött karácsonyfát szinte kizárólag ez a faj adta. Azonban tűi a télen fűtött lakásokban viszonylag hamar lehullók, ezért erre a célra ma inkább az ezüstfenyőt, vagy a feketefenyőt kedvelik a vásárlók.)

A templom épületétől délkeletre építették meg a haranglábat, amelyet ma, félkörben – „örökzöld" buxus (Buxus sempervirens) övez. Ezen a félkörön belül nyirek (Betula pendula), díszszilva (Prunus cerasifera var. atropurpurea), rózsabokrok, valamint a nagyfokú árnyékoltságot is jól tűrő hím páfrány (Dryopteris filix-mas), az árnyékliliom (Hosta plantaginea) és a közéjük beszökött muskotályzsálya (Salvia sclarea) s a szélen a pünkösdi rózsa (Peonia officinalis) díszlenek. Mindezek között, a talajt, a magyar találmányú, értágító gyógyanyagot tartalmazó (Vinca minor) rokona a nagy télizöld vagy metény (V. major) hajtásai borítják.

Széles, ovális, vagy kerekded, pillásélű levelei közül forrtszirmú lila virágok bukkannak elő.

A télizöldek az Apocynaceae családjába tartozó, főleg trópusi elterjedésű növényekhez tartoznak. A család sok faja tartalmaz gyógyító, illetve mérgező vegyületeket. Utóbbira példa a mi kertjeinkben is közkedvelt, ám mérgező tejnedvet tartalmazó leánder (Nerium oleander), amelyet télre védett helyre kell vinnünk, Olaszországban, Velence környékén azonban már áttelő.

Visszatérve a templomkertbe, az épület és a kerítés között a fekete fenyő (Pinus nigra) egy, már tobozokat termő példánya él. A déli oldalra került, hiszen fénykedvelő, meszes talajt igénylő faj. Tűi kettesével felállók egy csomópontba, hosszuk a 15 cm-t is eléri. Tobozpikkelyei kemények, világosbarnák.

Jó ellentételként, a tobozoktól elnehezült lucfenyőnek. Még ugyancsak a déli oldalon, a fenyőfajok mellett, a Duna vízparti növényzetéhez tartozó, jellegzetes alakú, szomorú fűz (Salix babilonica) áll. Vesszői, hajtásai világossárgák, hosszan lecsüngők, levelei ezüstösen szőrözöttek.

Itt, egy csúnyán lecsonkolt, kissé szomorkás fűz, központi helyet foglal el, egy képzeletbeli négyzetben. A „négyzet" minden sarkában egy-egy fehér-vagy selyemeperfa csüngő ágú példányait (Morus alba var. Pendula) ültették. Így, öten „szomorkodnak" együtt, valójában, mint zöld vízesések gyönyörködtetik a szemlélőt. *(hátoldal 1-es kép)*

A kertben a szomorúfűz mellett a hazai, természetes, flórát képviseli a zselnicsmeggy vagy májusfa (prumus padus) is. Az illatos, tömegesen fejlődő fehér virágfürtjei májusban, fényesfekete bogyói már nyár végétől díszesek.

Vörös színezetű, keményfa testét esetenként hegedűkészítésre használták.

A főépület mögött, egy cseresznyeszilva bordópiros levelű változata (P.c. var. atropurpure) és színkontrasztkék a szürke luc egy példánya díszlik.

Északról, a kertfalra magasan felfutó borostyán (Hereda helix), zöld falként határolja a templomkertet. Megjegyzés: Az épület falai, a szakszerűtlen bádogozás következtében nem kellően védettek!

A katolikus plébánia kertje

Helyrajzi sz.: 644
Területe: 756 m²
Alak: téglalap

Korábban Csernák Pál plébános és szülei éltek itt. A kert területén mini gazdálkodás folyt, baromfitenyésztéssel, kis zöldséges kerttel. Csernák plébános úr csak a bejárat közelében ültetett három lucfenyővel (Pices abies) jelezte a kert keleti határát az utca felé. Ma ezek a kert „öregjei".

A mai plébános Nemeskürti Ferenc, több községben kénytelen a papi hivatást gyakorolni. Így számára a régi gazdasági udvar fenntartása lehetetlenné vált.

A plébánia mai fás kertje két racionális meggondolás találkozásnak köszönhető. Az egyik tényező, a plébános úr időhiánya. A másik észszerű elgondolás Károly Lászlótól, a peregi Gazdabolt tulajdonosától származik. Ő a soproni faiskola csemetéit árusítja, ám a megmaradtak téli tárolása jelentős kiadással jár. Az egy csapásra két legyet elv alapján felajánlotta, hogy a megmaradt csemetékkel befásítja a plébánia kertjét.

Így született meg 1992-ben a plébánia épületénél a mai zöld udvar.

Mit rejt a kert?

Közismert a kertépítők szerint, hogy a kert állandó változásával, dinamizmusával energiákat közvetít felénk. Reméljük, itt is érvényes ez a mondás.

A kert öregje a három lucfenyő

A kertnek a Szabadság út felőli, azaz a déli kerítése, nem az általános alkalmazott fagyallal, hanem az örökzöld sötét és világosabb foltokkal tarkított oregoni álciprus egy változatával („Wareana lutescens") sűrű sövényével zárul.

Az északkeleti sarokban egy lecsonkított rakéta borókával (Juniperus scopulorum skyrockett). A rendkívül gyorsnövekedésű „rakéta boróka" néhány évtized alatt nagy karriert futott be. A kertépítők, magánkert tulajdonosok nagy kedvence lett. Ezt az érdeklődést az újdonság iránt erősen lehűtötte a komoly tél. A gyorsan fejlődött, gyengén fásodott hajtások, nem bírták el a hó súlyát, meghajoltak, s tavasszal nem tértek vissza eredeti rakéta alakú formájukhoz. Az elhajlás elleni védekezést két különböző eljárás jelentette. Az első, a mentő módszer: a hajtásokat körülkötözni egy egységes, teherhóbíró köteggé. A második és drasztikus eljárás, levágták a lehajlott csúcsot. A parókia kertjében az utóbbi megoldás jutott osztályrészül a rakéta borókának. Közvetlenül a bejárat bal oldalán, egy közel gömb alakú, tömör lombozatú, a nemesítők által előállított, Picea glauca „conica" változat szépsége szembetűnő.

A keskeny bejárat bal oldalán, az oszlopos keleti tuja (Thuja occidentali var fastigiata) és az oregoni álciprus (Chamaecyparis lawsoniana „Pemburi Blue") kékes-zöld lombú változata, egymást váltva adja a déli sorfalat. A kékes-zöld oregoni álciprus hajtáscsúcsain, tavasszal a pirosporzós to-

A kerítést az oregoni álciprus foltos levelű, sűrű sövénye zárja

bozkák mutatnak remek színharmóniát. Később a termős tobozok, mint szépen elrendezett gyöngydíszek hívják fel magukra a figyelmet *(hátoldal 4-5-ös kép)*. Az élő „sorfal" és a keskeny járda között, a talajt fedő halványszürke-kékes bogyójú boróka (Juniperus virginiana „gray owl"), és a talajon elterülő, majd az ágcsúcsaival kissé felemelkedő (Juniperus horizontalis) tölti ki a teret *(hátoldal 2-3-as kép)*.

A fás növényzet sűrűsége itt csak néhány szál jácint koratavaszi jelenlétét teszi lehetővé. A kijárat közelében az aljnövényzetet nem a borókák, hanem a borostyán (Hereda helix) jelenti. Közte a kert nyugati oldalát záró, korai juhar (Acer platanoides) csemetéi igyekeznek teret hódítani.

A járda jobb oldalán, az épület és az utca közötti, megközelítően négyzet alakú kertrészben több boróka faj (J. squamata „Blue carpet", J. communis „Hibernica"); és az egyelőre – számomra ismeretlen – apró kis borókabokor gyötrődik a fényhiánytól. Remekül érzi magát ugyanitt a négy éve ültetett, kb. a négyzet közepén díszelgő kaukázusi jegenye fenyő (Abies nordmanniana). Ágai örvösen állnak, szétterülők. Fésűsen elhelyezkedő levelei színükön világoszöldek, fonákukon, a főér mindkét oldalán fehéres csíkosak. Légzőnyílásai (sztómák) ebben a zónában sorakoznak (hátoldal 6-7-es kép).

A kaukázusi fenyő a Kaukázusban és Törökország hegyvidékein honos. Nálunk egyelőre a 78 m-es tengerszint feletti magságban is szépen díszlik. A kaukázusi vagy norman fenyő és a keleti (utcai) oldal kerítése között, az álciprusok egy laza lombozatú, majdnem heverő fajával (Chamaecyparis pisiforma „Filifera") változatával találkozunk. A parókia épülete és a templomkert közötti kerítés közelében az ugyancsak négy éve ültetett ezüstfenyő (Picea pungens vagy P. glauca var. argentea) virul. Közel a ház falához, egyetlen, a kétszikűekhez tartozó faj képviselőjeként valószínűleg a balkáni babérmeggy (Prunus laueócerasus) apró kis bokra hívja fel magára a figyelmet. A kert szokatlanul gazdag boróka fajokban ill. azok kerti változataiban. A későbbiekben náluk keletkezhet fényhiány. A fajok szín- és formakombinációja már a legújabb kerttervezés elemi lépéseit mutatja. A plébános úr szerint, hat évvel ezelőtt egyszer már visszavágták a nagyon nagy teret elfoglaló fákat, azóta regenerálódásuk teljes. A kertet több éve Jakab Gusztáv és a hívő asszonyok gondozzák.

Köszönetnyilvánítás: A kert történetének ismeretéért fogadja köszönetem Nemeskürti Ferenc plébános úr. A többszöri kerti kalauzolásért D. Nagy Judit hegedűművésznőnek, Raffai Karola gyógyszerésznőnek és mindenekelőtt dr. Rács István egykori múzeumi kollégámnak, a kritikus taxonok identifikálásában nyújtott segítségért jár köszönetnyilvánítás.

Irodalom:

Kudar Zs-né Marika / szerk /2005 / Dömsöd – Képes vendégváró, Prestige 8 Studio pp 31
Polunin O. / Debreczy Zs. ford. / 1981 / Európa fái és bokrai, Gondolat Kiadó pp 211
Soó R. - Jávorka S. /1951 / A Magyar növényvilág kézikönyve I - II - Akadémiai Kiadó pp 1120.

KERESZTREJTVÉNY

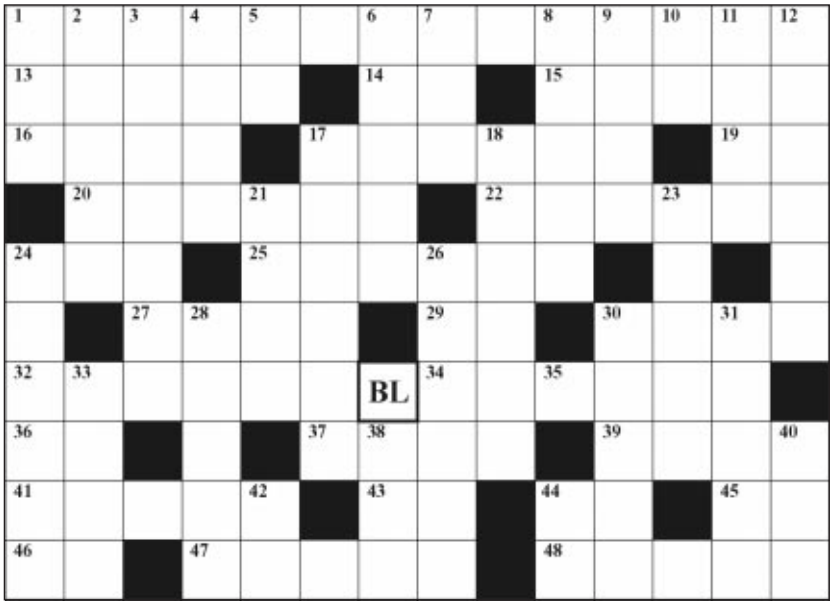

VÍZSZINTES

1. A megfejtés sora
13. állatot nógató eszköz
14. éneklő szócska
15. ruhadarab
16. azért
17. mixelt
19. Budapest Sportcsarnok
20. nem félve
22. tegnap után
24. repülőgéptípus
25. majdnem alábakol!
27. végtelen jaguár!
29. oxigén, szén vegyjele
30. autómárka
32. ruha anyagát vágom ki
34. magyar település
36. névmás
37. villanykörte
39. Ilona becézve
41. kiinduló
43. jód, oxigén vegyjele
44. hajlat
45. betű kiejtve
46. RC
47. már majdnem lyukas
48. bolyhos pamacs

FÜGGŐLEGES

1. gyümölcs
2. ilyen baba csak a mesében van
3. keresztüleszi magát rajta
4. tejtermékmárka
5. patak
6. idegen női név
7. hossz
8. ezzel szemben nehéz úszni
9. .....sas
10. NK
11. Kevert Béla!
12. ..... és a Borz
17. japán színház
18. erős érzelem
21. jóízű gumi
23. halaszt
24. szakértő
26. piszkos
28. író, műfordító Béla
30. étolaj készül belőle
31. párokat összead
33. dunántúli város
38. eklézsia része!
40. mutatószó
42. ŐU
44. ilyen hegesztés is van

Augusztus havi helyes megfejtéseiket juttassák el szeptember 20-ig az ÁZSIÓ 2000 Bt. Italdiszkontba, Kerner Tibor üzletébe. (2344 Dömsöd, Bajcsy-Zs. u. 15.)
A helyes megfejtők között, az Ázsió 2000 Bt. által felajánlott 2000 Ft értékű vásárlási utalványt , illetve a Hungaroton által felajánlott zenei CD kerül kisorsolásra, melyet a nyertes a helyszínen vehet át.
Júniusi helyes keresztrejtvény megfejtésünk a következő: „Olyan mint te"
A szerencse ezúttal Alberczki Nóra (Dömsöd, Váczi u. 23.) kedves megfejtőnknek kedvezett! Nyereményét az Italdiszkontban veheti át. Gratulálunk!

A megfejtésben DJ Szatmári egyik zeneszámának címe olvasható.

Parkok, kertek, szép fasorok Dömsödön

1. A háttérben jól látható a csüngő ágú eperfa és a babiloni fűz együttese

2. Két, a földre terülő boróka példányai fedik a talajt

3. Kékes bogyótermések a heverő borókán

A felvételeket Fábián Ilona készítette

4. Az oregoni álciprus kékeszöld változata és az oszlopos tuja együttese

5. Toboz „gyöngyök” az oregoni álciprus hajtásvégein

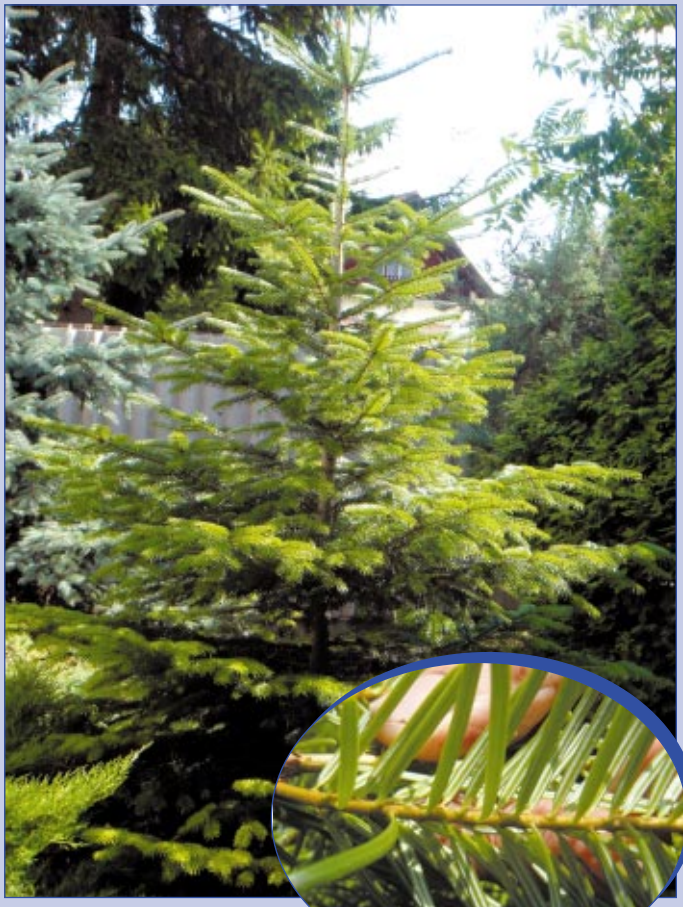

6. A kaukázusi jegyenyefenyő (norman fenyő)

7. A kaukázusi jegenyefenyő tűinek színe és fonáka